
**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
na terenie Gminy Cedry Wielkie
w latach 2014-2020**

**GMINA CEDRY WIELKIE
POWIAT GDAŃSKI
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GOPS W CEDRACH WIELKICH
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING
WYKONAŁ	AGATA DRZEWIECKA ANALITYK
SPRAWDZAJĄCY	

CEDRY WIELKIE 2014

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII	4
3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY CEDRY WIELKIE.....	5
3.1. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	5
3.1.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY CEDRY WIELKIE	5
3.1.2. DEMOGRAFIA	6
3.1.3. RYNEK PRACY	12
3.1.4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA.....	15
3.1.5. OCHRONA ZDROWIA	16
3.1.6. EDUKACJA	17
3.1.7. KULTURA I SPORT	18
3.1.8. ORGANY WSPARCIA SPOŁECZNEGO	19
3.1.9. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	23
3.2. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	25
3.2.1. BEZROBOCIE	25
3.2.2. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	27
3.2.3. UZALEŻNIENIA	29
3.2.4. UBÓSTWO.....	31
3.2.5. BEZDOMNOŚĆ	32
3.2.6. PRZEMOC W RODZINIE	32
3.2.7. PRZESTĘPCZOŚĆ	33
3.2.8. OSOBY STARSZE	34
3.3. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO.....	35
3.4. ANALIZA SWOT	36
4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ.....	38
4.1. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA.....	38
4.2. PROGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	41
4.3. PROGNOZA ZMIAN	44
5. CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN	45
6. KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ.....	46
7. SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII ORAZ JEJ RAMY FINANSOWE.....	47
8. WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	49
9. SPIS TABEL.....	54
10. SPIS WYKRESÓW.....	55
11. SPIS RYSUNKÓW	55
12. ZAŁĄCZNIKI	55

1. Wprowadzenie

Problemy społeczne będące wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej polegający głównie na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk okazał się nie dość skuteczny. Podejmowane działania skierowane były na walkę z rezultatami problemów, brak natomiast było wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie rośnie liczba osób – beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. Dlatego też potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest **strategia rozwiązywania problemów społecznych**. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 poz. 182), zgodnie z którym: *„do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”*

Zgodnie z art. 16b, ust. 2, Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
  - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
  - b) kierunków niezbędnych działań,
  - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
  - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Cedry Wielkie w latach 2014-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Metodologia opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Cedry Wielkie przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części.

Pierwsza część przedstawia charakterystykę sytuacji społecznej Gminy Cedry Wielkie wg stanu na dzień 31.12.2012 roku. Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Przeanalizowano strukturę demograficzną, sytuację na rynku pracy, stan gospodarki Gminy. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne tj. edukacja, kultura, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Charakterystyki tej dokonano w oparciu o:

- informacje uzyskane z GOPS w Cedrach Wielkich,
- dane z PUP w Gdańsku,
- dane z Powiatowej Komendy Policji w Gdańsku,
- wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Cedry Wielkie,
- dane GUS,
- inne dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Gminy.

Charakterystykę sytuacji społecznej Gminy Cedry Wielkie podsumowuje analiza SWOT.

Część drugą stanowi prognoza zmian problemów społecznych zidentyfikowanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na 2 zasadnicze części:

- prognozę demograficzną opracowaną w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035* opracowaną przez GUS, oraz
- prognozę problemów społecznych, którą opracowano przy założeniu, że nie uwzględnia ona potencjalnych działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań GOPS w Cedrach Wielkich), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów społecznych.

Niniejsza prognoza stanowi podstawę do zdefiniowania konkretnych celów strategicznych i kierunków działań.

Część trzecia to sformułowanie konkretnych celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Cedry Wielkie. W części tej określono również sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe ze wskazaniem źródeł finansowania określonych działań oraz wskaźników ich realizacji.

Strategia obejmuje okres do 2020 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania Strategii do innych dokumentów programowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

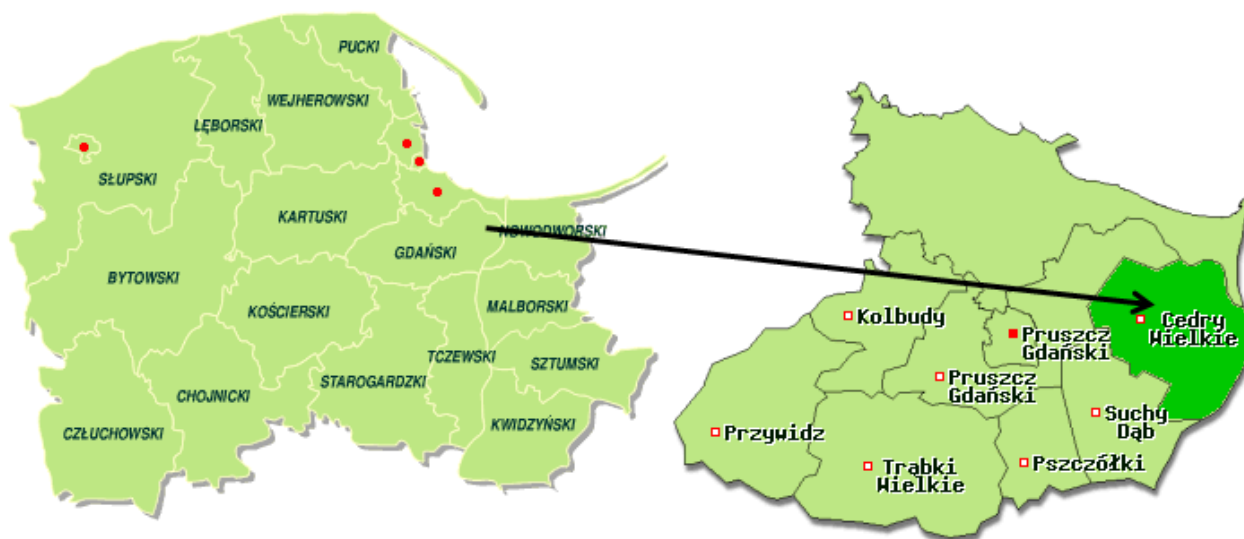
3. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Cedry Wielkie

3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej

3.1.1. Charakterystyka ogólna Gminy Cedry Wielkie

Gmina Cedry Wielkie to gmina wiejska położona we wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie gdańskim.

Rysunek 1. Gmina Cedry Wielkie na tle województwa pomorskiego i powiatu gdańskiego

Źródło: www.zpp.pl

Gmina Cedry Wielkie graniczy z następującymi gminami:

- od północy – z Miastem Gdańsk,
- od wschodu – z Gminą Pruszcz Gdański,
- od południa – z Gminą Suchy Dąb,

- od wschodu – z Gminą Ostaszewo i Gminą Stegna (powiat nowodworski).

Wschodnią granicą Gminy jest także rzeka Wisła. Przez tereny omawianej jednostki przepływa Wisła Właściwa i Martwa Wisła.

Gmina zajmuje powierzchnię 124,28 km², co stanowi blisko 16% powierzchni powiatu gdańskiego. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 81% powierzchni Gminy. Lasy stanowią niewiele ponad 3% powierzchni Gminy. Powyższa struktura użytkowania gruntów wskazuje, że Gmina ma typowo rolniczy krajobraz. Na omawianym terenie przeważają gleby, charakteryzujące się dużą i bardzo dużą żyznością. Zajmują ok. 78% gruntów ornych. Gmina Cedry Wielkie, niemal w całości położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Żuław Gdańskich”

Na obszarze Gminy znajduje się 13 sołectw: Błotnik, Cedry Małe, Cedry Wielkie, Długie Pole, Giemlice, Kiezmark, Koszwały, Leszkowy, Miłocin, Stanisławowo, Trutnowy, Trzcínisko, Wocławcy.

Gmina usytuowana jest przy bardzo dogodnym szlaku komunikacyjnym. Przez północną jej część przebiega droga krajowa nr 7 oraz droga wojewódzka Nr 227 Pruszcz – Cedry Wielkie – Cedry Małe. Gmina Cedry Wielkie położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie Trójmiasta, co stanowi ogromny jej atut, który jest związany z rozwojem turystyki.

3.1.2. Demografia

LICZEBNOŚĆ GMINY Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ

Liczba ludności na terenie Gminy Cedry Wielkie na koniec roku 2012 wyniosła 6 826 osób, z czego 50,2% stanowiły kobiety, a 49,8% mężczyźni.

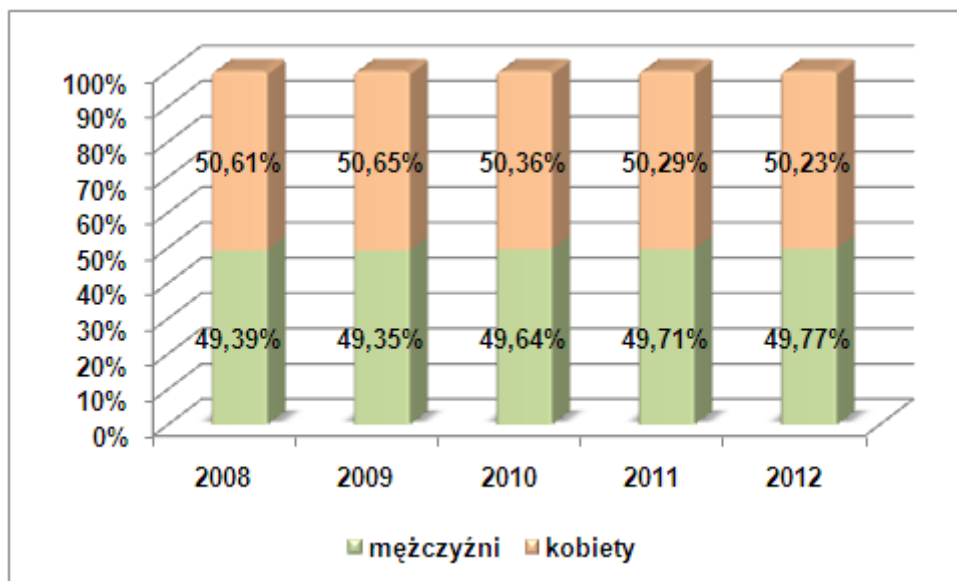
W okresie 2008-2012 liczba mieszkańców Gminy wzrosła o 7,55%.

Tabela 1. Liczebność Gminy Cedry Wielkie z podziałem na płeć

Wyszczególnienie	jedn. miary	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	Osoba	6 347	6 403	6 725	6 788	6 826
mężczyźni	Osoba	3 135	3 160	3 338	3 374	3 397
	%	49,4%	49,4%	49,6%	49,7%	49,8%
kobiety	Osoba	3 212	3 243	3 387	3 414	3 429
	%	50,6%	50,6%	50,4%	50,3%	50,2%

Źródło: Dane GUS

Wykres 1. Struktura ludności Gminy Cedry Wielkie według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

WSKAŹNIK FEMINIZACJI

Wskaźnik feminizacji wyrażony jest liczbą kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. W Gminie Cedry Wielkie wskaźnik ten wyniósł kolejno: w roku 2008 – 102, w roku 2009 – 103, w roku 2010 – 101, w 2011 – 101, natomiast w roku 2012 wskaźnik ten wyniósł 101. Potwierdza to przewagę kobiet nad mężczyznami w każdym analizowanym okresie.

STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW

Najliczniejszą grupę wiekową w 2012 roku stanowiły osoby w wieku pomiędzy 25 i 29 rokiem życia. Następnymi w kolejności są osoby w wieku 30-34 lata oraz 35-39 lata. Osoby w tym wieku albo jeszcze kontynuują naukę albo dopiero rozpoczynają pierwszą pracę. Przez dłuższy okres będą stanowiły zatem siłę roboczą Gminy i musi upłynąć kilkadziesiąt lat, aby zmieniły swój status z osób w wieku produkcyjnym na osoby w wieku poprodukcyjnym. Warto zauważyć, że osoby w wieku 85 lat i więcej stanowiły zaledwie 1% ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Cedry Wielkie w 2012 r.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	423	220	203
5-9 lat	394	203	191
10-14 lat	425	218	207
15-19 lat	497	245	252
20-24 lata	543	283	260
25-29 lat	630	306	324
30-34 lata	573	287	286

35-39 lat	559	291	268
40-44 lata	430	234	196
45-49 lat	423	208	215
50-54 lata	510	258	252
55-59 lat	469	240	229
60-64 lata	372	198	174
65-69 lat	176	91	85
70-74 lata	123	44	79
75-79 lat	124	32	92
80-84 lata	85	28	57
Powyżej 85	70	11	59
Razem	6 826	3 397	3 429

Źródło: Dane GUS

Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Cedry Wielkie została również przedstawiona w tabeli 3 z podziałem na 3 grupy:

- grupa w wieku przedprodukcyjnym,
- grupa w wieku produkcyjnym,
- grupa w wieku poprodukcyjnym.

Analizując dane zawarte w tabeli 3 należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 66,5% populacji Gminy Cedry Wielkie w 2012 roku. Natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 22,5%, a w wieku poprodukcyjnym – 11% mieszkańców Gminy. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie maleje od 2010 roku co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci, a w konsekwencji liczba ludności Gminy będzie malała przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym systematycznie rośnie co oznacza, że coraz większa ilość mieszkańców osiąga wiek, w którym podejmuje pracę,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta co oznacza, że coraz więcej jest osób przechodzących na emerytury.

Analizując powyższe wnioski należy stwierdzić, że świadczą one o starzeniu się społeczeństwa na terenie Gminy Cedry Wielkie.

Tabela 3. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	2008	2009	2010	2011	2012
w wieku przedprodukcyjnym						
Ogółem	Osoba	1 508	1 489	1 580	1 579	1 535
Mężczyźni	Osoba	763	761	807	795	780
Kobiety	Osoba	745	728	773	784	755
w wieku produkcyjnym						
Ogółem	Osoba	4 176	4 240	4 464	4 502	4 539
Mężczyźni	Osoba	2 185	2 222	2 356	2 388	2 411
Kobiety	Osoba	1 991	2 018	2 108	2 114	2 128
w wieku poprodukcyjnym						
Ogółem	Osoba	663	674	681	707	752
Mężczyźni	Osoba	187	177	175	191	206
Kobiety	Osoba	476	497	506	516	546
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem						
w wieku przedprodukcyjnym	%	23,8	23,3	23,5	23,3	22,5
w wieku produkcyjnym	%	65,8	66,2	66,4	66,3	66,5
w wieku poprodukcyjnym	%	10,4	10,5	10,1	10,4	11,0

Źródło: Dane GUS

POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

W Gminie Cedry Wielkie dominują osoby z wykształceniem podstawowym - w 2002 roku stanowiły 41,4% populacji Gminy. Jedynie 3,5% mieszkańców posiadało wykształcenie wyższe. Równie niekorzystnie kształtuje się odsetek ludności Gminy Cedry Wielkie z wykształceniem policealnym – 1,6%. Wykształceniem średnim legitymuje się 17,9% lokalnej społeczności, zasadniczym zawodowym – 29,6%. Zaledwie 6,0% mieszkańców nie posiada wykształcenia lub posiada wykształcenie podstawowe nieukończone.

Tabela 4. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Cedry Wielkie

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	170	69	101
Policealne	75	17	58
Średnie	862	338	524
Zasadnicze zawodowe	1 422	895	527
Podstawowe ukończone	1 991	948	1 043
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	286	111	175

Źródło: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Przedstawione wyżej dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku i nie odzwierciedlają aktualnej sytuacji. Należy założyć, iż obecnie w Gminie Cedry Wielkie, podobnie jak i w całym kraju, liczba osób z wykształceniem wyższym jest nieco większa. Potwierdzeniem tego są dane GUS dotyczące wykształcenia mieszkańców powiatu gdańskiego ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 i 2011 roku zawarte w tabeli 5.

Tabela 5. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu gdańskiego

Rodzaj wykształcenia	2002	2011	Zmiana % 2011/2002
Wyższe	5 500	14 801	169,1%
Średnie i policealne	18 640	25 896	38,9%
Średnie zawodowe	11 650	14 343	23,1%
Średnie ogólnokształcące	5 114	9 676	89,2%
Zasadnicze zawodowe	16 383	17 577	7,3%
Gimnazjalne	-	4 544	-
Podstawowe ukończone	21 031	14 474	-31,2%
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	2 380	1 025	-56,9%

Źródło: Dane GUS (Narodowy Spis Powszechny 2002 Ludność, Narodowy Spis Powszechny 2011 Ludność)

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli 5 widoczny jest wyraźny wzrost liczby mieszkańców powiatu gdańskiego o wykształceniu wyższym. Jest on równy 169,1% w ostatnich 9 latach, co jest bardzo pozytywnym sygnałem. Coraz więcej osób z powiatu decyduje się również na podjęcie edukacji, o czym świadczą:

- wzrost liczby osób z wykształceniem średnim i policealnym o 38,9%,
- wzrost liczby osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym o 89,2%,
- spadek liczby osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia o 56,9%.

Należy zatem zakładać, że sytuacja w Gminie Cedry Wielkie obecnie kształtuje się podobnie.

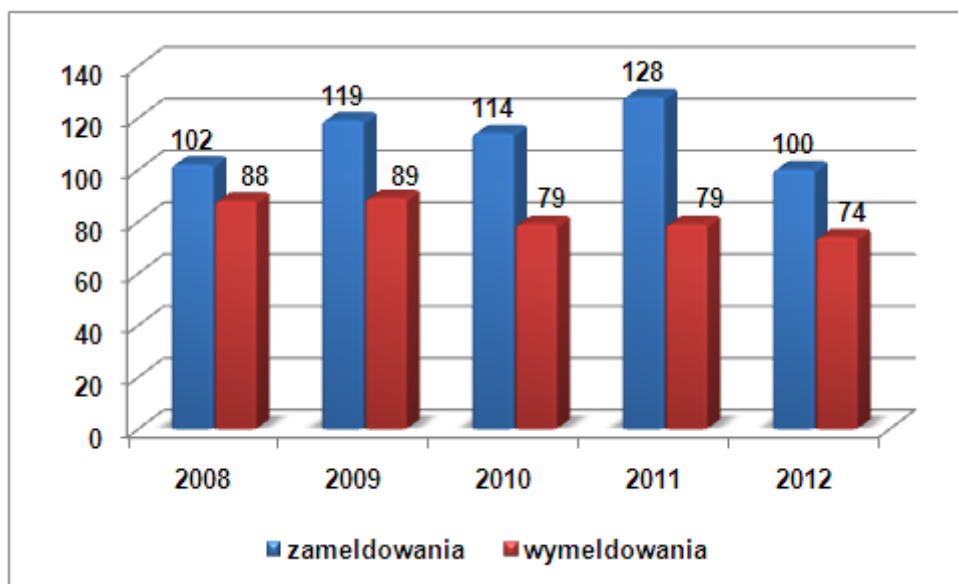
MIGRACJE

Poprzez migracje rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru.

W Gminie Cedry Wielkie w latach 2008 – 2012 zarówno liczba zameldowań jak i wymeldowań ulegała wahaniom. Największy spadek zameldowań odnotowano na przełomie lat 2011/2012, natomiast największy spadek wymeldowań miał miejsce w latach

2009/2010. Ostatecznie, w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, liczba zameldowań spadła o 2%, zaś liczba wymeldowań o 19%.

Wykres 2. Migracje w Gminie Cedry Wielkie

Źródło: Opracowanie własne

W latach 2008-2012 saldo migracji Gminy Cedry Wielkie (różnica między liczbą osób, które zameldowały się na terenie Gminy a liczbą osób, które się z niej wymeldowały w danym roku) kształtowało się korzystnie.

Szczegółowe dane dotyczące salda migracji na terenie Gminy Cedry Wielkie w ostatnich 5 latach, przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
zameldowanie ogółem	osoba	102	119	114	128	100
zameldowania z miast	osoba	66	82	74	89	64
zameldowania ze wsi	osoba	36	36	38	39	33
zameldowania z zagranicy	osoba	0	1	2	0	3
wymeldowania ogółem	osoba	88	89	79	79	74
wymeldowania do miast	osoba	42	52	58	37	49
wymeldowania na wieś	osoba	46	37	21	42	24
wymeldowania za granicę	osoba	0	0	0	0	1
saldo migracji	osoba	14	30	35	49	26

Źródło: Dane GUS

Korzystne położenie Gminy w sąsiedztwie Aglomeracji Trójmiasta powoduje, że zwłaszcza miejscowości obrzeżne pełnią funkcję satelit Trójmiasta, a także są siedzibą wielu

inwestorów. Wspomniane uwarunkowania stanowią czynnik pozytywnie wpływający na migracje.

PRZYROST NATURALNY

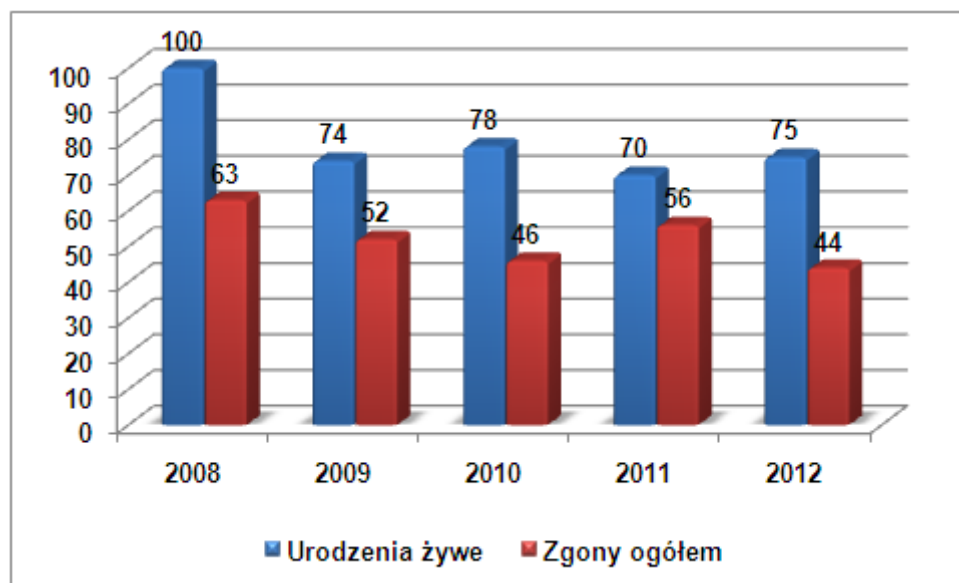
Przyrost naturalny na terenie Gminy Cedry Wielkie w latach 2008-2012 ma wartości dodatnie, co oznacza, że liczba urodzeń każdego roku przewyższała liczbę zgonów. Jest to bardzo pozytywne zjawisko dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Cedry Wielkie, gdyż świadczy o potencjalnym wzroście liczby ludności Gminy w kolejnych latach.

Tabela 7. Przyrost naturalny

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Zgony ogółem	63	52	46	56	44
Urodzenia żywe ogółem	100	74	78	70	75
Przyrost naturalny ogółem	37	22	32	14	31
mężczyźni	9	1	13	9	13
kobiety	28	21	19	5	18

Źródło: Dane GUS

Tabela 8. Urodzenia żywe i zgony

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

3.1.3. Rynek pracy

Na terenie Gminy Cedry Wielkie na koniec 2012 roku działało 470 podmiotów gospodarczych, z czego 3,8% w sektorze publicznym, zaś 96,2% w sektorze prywatnym.

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w badanym okresie wzrastała. Porównując ostatecznie rok 2012 z rokiem bazowym, można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 11,4%, z czego 1 w sektorze publicznym i 47 w sektorze

prywatnym. Jest to pozytywne zjawisko, gdyż rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy wpłynie pozytywnie na zmniejszenie się poziomu bezrobocia na terenie Gminy.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Cedry Wielkie w latach 2008-2012

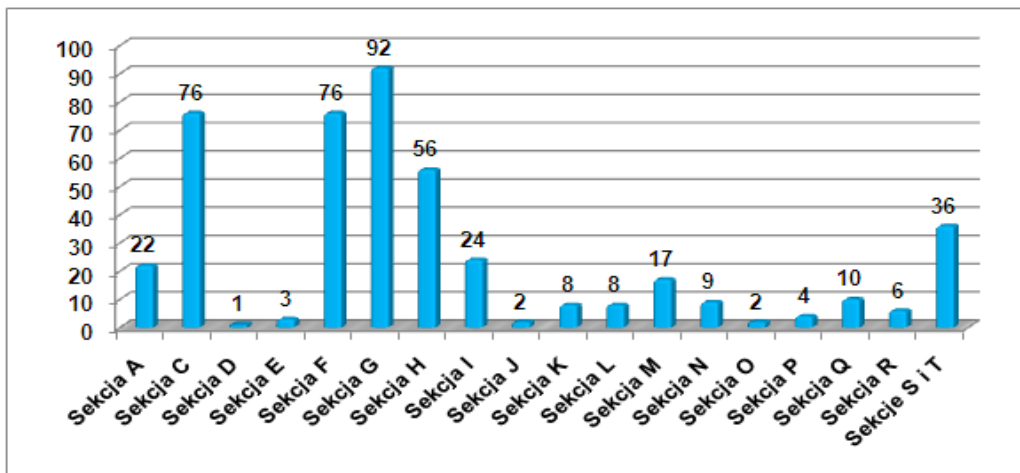
Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem	422	444	455	449	470
sektor publiczny - ogółem	17	17	18	18	18
sektor prywatny – ogółem, w tym:	405	427	437	431	452
osoby fizyczne prowadzące działalność gosp.	334	354	359	340	355
spółki handlowe	23	25	27	34	35
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	7	7	7	8	9
spółdzielnie	5	5	4	4	4
fundacje	1	1	1	1	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	11	11	11	13	15

Źródło: Dane GUS

Największy udział w sektorze prywatnym posiadają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2012 roku stanowiły one ponad 78% podmiotów sektora prywatnego). Następnymi w kolejności pod względem liczebności są spółki handlowe – 35, stowarzyszenia i organizacje społeczne – 15 podmiotów w 2012 roku oraz spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 9 podmiotów. Na terenie Gminy w 2012 roku funkcjonowały także 4 spółdzielnie i 1 fundacja.

Zgodnie z wykresem 3, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Cedry Wielkie koncentruje się głównie na: handlu hurtowym i detalicznym, budownictwie, oraz jest związana z przetwórstwem przemysłowym.

Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Cedry Wielkie w 2012 r. wg sekcji PKD 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Gmina Cedry Wielkie jest gminą typowo rolniczą. Zgodnie z danymi GUS z 2002 roku, powierzchnia użytków rolnych w Gminie wynosiła 10 096 ha, z czego 89,3% stanowiły grunty orne. Bezpośrednie położenie Trójmiasta stanowi dużą szansę rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy. Obecnie na obszarze Gminy jest niewiele większych podmiotów o ponadlokalnym znaczeniu, prowadzących działalność handlową lub produkcyjną. Do podmiotów obecnie funkcjonujących na terenie Gminy należy zaliczyć:

- B&M TREPA – wykańczanie wnętrz,
- KST Meble,
- Budomiś,
- ROLKOM W. SCHWOCH & M. BOGUN – Spółka jawna,
- Bozel – PPHU,
- ROLTOP,
- Pawlik Sebastian – usługi geodezyjne.

3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Według danych GUS, w 2012 roku na terenie Gminy Cedry Wielkie znajdowały się 1 792 mieszkania o łącznej powierzchni 155 024 m².

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
mieszkania	mieszk.	1 694	1 723	1 747	1 771	1 792
izby	izba	6 548	6 714	7 071	7 216	7 332
powierzchnia użytkowa	m ²	134 319	138 500	149 069	152 307	155 024

Źródło: Dane GUS

Analizując wyposażenie budynków w instalacje techniczno-sanitarne należy zauważyć, że nie wszystkie mieszkania posiadają dostęp do podstawowych instalacji tj. wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka czy centralne ogrzewanie. Na 1 792 mieszkania w 2012 roku, 16,3% mieszkań nie posiadało centralnego ogrzewania, 8,0% mieszkań nie było wyposażonych w łazienkę, 4,0% mieszkań pozbawione było ustępu spłukiwanego, a jedynie 1,4% mieszkań nie było podłączonych do wodociągu. Mimo, że z tabeli 11 wynika, że z każdym rokiem liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne nieznacznie rośnie, to jednak trzeba wziąć pod uwagę, że liczba mieszkań każdego roku również wzrasta.

Tabela 11. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Wodociąg	97,8	97,9	98,6	98,6	98,6
ustęp spłukiwany	89,2	89,5	95,8	96,0	96,0
Łazienka	87,8	88,0	91,8	91,9	92,0
centralne ogrzewanie	76,5	76,8	83,3	83,5	83,7

Źródło: Dane GUS

Zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich nie posiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego.

Jak wynika z „Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Cedry Wielkie na lata 2013 – 2017”, aktualnie w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Cedry Wielkie wchodzi 51 lokali o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 2427,28 m², znajdujących się:

- 4 lokale mieszkalne położone są w miejscowości Cedry Wielkie;
- 47 lokali mieszkalnych położonych jest w budynkach usytuowanych na terenie Gminy, w tym 11 lokali mieszkalnych w budynku zabytkowym w miejscowości Miłocin.

Wśród tych 51 lokali znajdują się 2 lokale socjalne w miejscowościach:

- Błotniki o powierzchni 29 m²,
- Koszwały o powierzchni 46,4 m².

Lokale mieszkalne posiadają stan techniczny dobry i dostateczny, wymagają przeprowadzenia remontów bieżących – naprawa pokryć dachowych, naprawa rynien i rur spustowych, naprawa instalacji elektrycznej, odnowa elewacji budynku oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

W okresie objętym programem przewiduje się sprzedaż lokali będących własnością Gminy poza 11 lokalami w Miłocinie oraz 4 lokalami w Cedrach Wielkich. Przy wykupie gminnych lokali mieszkalnych dla ich mieszkańców przewiduje się zastosowanie preferencji i ulg do 50% wartości mieszkania. Przewiduje się możliwość rozłożenia płatności za wykup lokalu mieszkalnego do 10 lat przy 5% oprocentowaniu rocznym.

3.1.5. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Cedry Wielkie znajduje się Przychodnia Zdrowia Eter-Med (ul. M. Płażyńskiego 18, 83-020 Cedry Wielkie), w ramach której funkcjonuje:

- poradnia ginekologiczno – położnicza,
- poradnia lekarza pierwszego kontaktu,
- poradnia pediatryczna,
- pracownia EKG,
- gabinet medycyny szkolnej,
- gabinet pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie Gminy znajduje się także Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Stomatologia” Cedry Wielkie (adres: ul. Kochanowskiego 8, 83-020 Cedry Wielkie).

Na ulicy Płażyńskiego 20, znajduje się Apteka Żuławska, zapewniająca dostęp do leków i innych środków farmaceutycznych.

Dostęp do pozostałych usług medycznych i innych lekarzy specjalistów zapewniają pobliskie placówki, znajdujące się na terenie Trójmiasta.

3.1.6. Edukacja

W Gminie Cedry Wielkie funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół im. Juliusza Kraziewicza w Cedrach Małych (ul. Żuławska 58, 83-020 Cedry Wielkie):
  - Szkoła Podstawowa,
  - Gimnazjum;
- Zespół Szkół w Cedrach Wielkich (ul. Osadników Wojskowych 21, 83-020 Cedry Wielkie):
  - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza,
  - Gimnazjum;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Giemlicach (Giemlice 1, 83-022 Suchy Dąb);
- Szkoła Podstawowa im. Obrońców Ziemi Polskich w Wocławach (Wocławy 13, 83-020 Cedry Wielkie);
- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Cedrach Małych (ul. Wiślana 11/4, 83-020 Cedry Wielkie),
- Niepubliczny Zespół Słonecznych Okienek Przedszkolnych w Gminie Cedry Wielkie,
- Punk Przedszkolny Bajkowo w Cedrach Wielkich,
- Punkt Przedszkolny „Okienko w Koszwałach”.

Placówki szkolne znajdujące się na terenie Gminy są wyposażone w pracownie komputerowe, a także w infrastrukturę niezbędną do uprawiania sportów i rekreacji. W roku 2012 do placówek szkolnych zlokalizowanych na terenie Gminy Cedry Wielkie uczęszczało 940 uczniów.

Tabela 12. Edukacja na terenie Gminy Cedry Wielkie

Nazwa szkoły i adres	Liczba uczniów	Liczba klas/ oddziałów	Liczba komputerów	Liczba etatów nauczycielskich
Szkoła Podstawowa w Wocławach	111	7	11	12,89
Szkoła Podstawowa w Trutnowach	17	3	7	3,66
Szkoła Podstawowa w Giemlicach	80	7	22+14 laptopów	10,75
Zespół Szkół w Cedrach Wielkich	350	18	26	36,72
Zespół Szkół w Cedrach Małych	242	11	10	26,23
Niepubliczny Zespół Słonecznych Okienek Przedszkolnych Cedry Wielkie	47	4	b.d.	1,83
Punk Przedszkolny Bajkowo Cedry Wielkie	25	1	b.d.	1
Przedszkole Samorządowe nr 2 Cedry	50	2	b.d.	4,09

Małe				
Punkt Przedszkolny Okienko w Koszwałach	18	1	b.d.	2
Razem	940	54	90	-

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji (brutto) w okresie 2008-2012 przedstawia tabela 13.

Tabela 13. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
szkoły podstawowe	99,40	103,16	94,46	96,41	101,43
gimnazja	95,42	96,26	93,84	91,16	84,53

Źródło: Dane GUS

3.1.7. Kultura i sport

Na terenie Gminy Cedry Wielkie znajduje się **Żułowski Ośrodek Kultury i Sportu**. Rozpoczął on swą działalność wraz z początkiem września 2005 roku. Jest publiczną placówką kulturalno – oświatową, której zadaniem jest prowadzenie działalności w zakresie pozaszkolnym. Ośrodek znajduje się w centrum gminnej miejscowości. Ośrodek uchodzi za głównego animatora kultury, rozpowszechniając tym samym integrację obywateli, sport i rekreację.

Na terenie Ośrodka prowadzone są różnego rodzaju zajęcia, zarówno dla najmłodszych, jak i dorosłych, m.in. z zakresu sportu – taekwondo i aerobik. Te pierwsze są prowadzone z myślą o dzieciach i młodzieży, mając na celu poprawienie ich sprawności fizycznej oraz rozładowanie energii, jaka tkwi w młodych ludziach. Aerobik to praca nad ciałem, praca nad poprawą wydolności i koordynacji ruchowej, wzmacniająca kondycję fizyczną. Ponadto, odpowiednio wykwalifikowana kadra prowadzi zajęcia z języka angielskiego, zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych. Na terenie placówki, odbywają się także zajęcia Żeńskiego Chóru Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu, a także zajęcia z nauki gry na gitarze akustycznej. Ośrodek organizuje także festyny, wystawy, wernisaże oraz inne imprezy okolicznościowe, którą są zachętą także dla ludzi z okolicznych gmin. Na terenie placówki znajduje się sala komputerowa, gdzie każdy może skorzystać bezpłatnie z Internetu, drukować, skanować oraz kserować.

W Żuławskim Ośrodku Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich mają siedzibę Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Informacji, a także Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Cedry

Wielkie, którego działalność ma na celu wspomagać rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

Na terenie Gminy funkcjonuje także Stowarzyszenie „Żuławy Gdańskie”, które prowadzi swą działalność od 2002 roku. Powstało ono z inicjatywy autentycznych miłośników „kraju na wodzie”, których wspólnym celem stała się ochrona ginącego dziedzictwa kulturowego i chęć promocji regionu. Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju turystyki, ale przede wszystkim dba o ochronę dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego. Organizuje wystawy, koncerty, imprezy kulturalne o ponadregionalnym zasięgu i imprezy rekreacyjne, zajęcia edukacyjno-warsztatowe oraz prowadzi działalność wydawniczą. Głównym celem, dla którego zostało powołane, jest zaprojektowanie, zbudowanie od podstaw i utrzymanie skansenu miniatur architektury budownictwa regionu XVII, XVIII i XIX w.

W ramach działalności informacyjnej i promocyjnej siedziba Stowarzyszenia, zlokalizowana w żuławskim domu podcieniowym z 1720r. w Trutnowach, jest stale udostępniana turystom indywidualnym i zorganizowanym grupom z Polski i zagranicy.

Na terenie Gminy funkcjonuje także Klub Sportowy Korona Cedry Małe, który powstał w 2007 roku i rozpoczął rozgrywki w B klasie. Obecnie zespół jest o klasę rozgrywkową wyżej, bowiem współuczestniczy w rywalizacji na szczeblu Klasy A gr. Gdańsk II. Drużyna rozgrywa swoje spotkania na boisku sportowym przy Zespole Szkół w Cedrach Małych.

3.1.8. Organy wsparcia społecznego

GOPS

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Cedry Wielkie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką pozostającą w strukturze organizacyjnej Gminy. Siedzibą GOPS jest Urząd Gminy w Cedrach Wielkich. Podstawowym celem placówki jest zapewnienie wszechstronnych i dostępnych świadczeń w zakresie pomocy społecznej, poprzez realizację zadań własnych i zleconych Gminie. Świadczenia możemy podzielić na te pieniężne oraz niepieniężne.

Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy.

Świadczenia niepieniężne:

- pomoc w postaci posiłku i odzieży,
- sprawienie pogrzebu,
- pomoc w postaci posiłku,

- zakup odzieży,
- poradnictwo i pomoc instytucjonalna,
- udzielenie schronienia,
- świadczenie usług specjalistycznych,
- pobyt w Domu Pomocy Społecznej.

GOPS realizuje świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego a także wspomaga potrzebujących wypłacając dodatek mieszkaniowy. W związku ze zmianami przepisów prawnych, od stycznia 2014 roku GOPS wypłaca również dodatki energetyczne.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z w/ w okoliczności. W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Działalność GOPS jest finansowana ze środków budżetowych. Środki finansowe na realizację zadań zleconych przekazywane są z budżetu państwa do budżetu gminy. Ta z kolei ponosi samodzielne koszty związane z finansowaniem pomocy społecznej, w zakresie należącym do zadań własnych, przeznaczając na te cele określone środki w budżecie gminy. Nadzór nad działalnością ośrodka sprawuje Wójt Gminy.

Obecnie w GOPS zatrudnionych jest 5 pracowników na stanowiskach: kierownik, 3 pracowników socjalnych, inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Zadania GOPS realizuje także Asystent rodziny, zatrudniony na podstawie umowy zlecenia. Pracownicy GOPS posiadają wykształcenie niezbędne na zajmowanych stanowiskach i jest ono systematycznie podnoszone poprzez szkolenia i zajęcia warsztatowe.

W 2012 roku GOPS w Cedrach Wielkich w ramach zadań zleconych i własnych przyznał świadczenia: 357 osobom oraz 207 rodzinom, w skład których weszło 889 osób. Jednocześnie GOPS udzielił pomocy w postaci pracy socjalnej 197 rodzinom, w skład których weszło 607 osób. Szczegółowy wykaz świadczeń społecznych przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych Gminy przedstawiają tabele 14 i 15.

**Tabela 14. Świadczenia społeczne w ramach zadań własnych Gminy Cedry Wielkie
(stan na dzień 31.12.2012 r.)**

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem, w tym:	55	586	211 777	52	82
- przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	37	401	155 670	37	37
- pozostającej w rodzinie	18	185	56 107	15	44
Zasiłki okresowe ogółem	21	53	20 139	19	68
- w tym środki własne	x	x	2 139	x	x
Dotacja	x	x	18 000	x	x
Przyznane z powodu bezrobocia	16	43	16 954	14	52
Przyznane z powodu niepełnosprawności	1	1	100	1	2
Posiłek	194	25 904	52 852	93	422
- w tym dla dzieci	194	25 904	52 852	93	422
Usługi opiekuńcze ogółem	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	1	1	2 700	1	7
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	132	x	26 662	126	347
Praca socjalna	x	x	x	197	607
Udzielenie schronienia	6	912	17 913	6	6
Zapewnienie posiłku	194	25 904	52 852	93	422
Skierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu	11	100	201 235	10	18

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

**Tabela 15. Świadczenia społeczne w ramach zadań zleconych gminom
(stan na dzień 31.12.2012 r.)**

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	348	17 175	2	3
Razem	2	348	17 175	2	3

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

W tabeli 16 przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w Gminie Cedry Wielkie udzielonej przez GOPS. Najliczniejszą grupę beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Cedrach Wielkich w 2012 roku stanowiły osoby dotknięte ubóstwem – 226 rodzin (885 osoby), co stanowiło 12,7% wszystkich mieszkańców Gminy Cedry Wielkie. Na przestrzeni lat 2008 – 2012 liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa zwiększyła się o 20,3%.

Drugim istotnym powodem wsparcia udzielanego przez GOPS w Cedrach Wielkich jest bezrobocie. W 2012 roku z tego powodu udzielono wsparcia 84 rodzinom. W badanym okresie odnotowano wzrost liczby rodzin dotkniętych bezrobociem i korzystających z pomocy GOPS o 78,7%.

Tabela 16. Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Cedrach Wielkich

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin					Liczba osób w tych rodzinach				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Ubóstwo	188	176	197	206	226	735	631	931	989	885
Bezdomność	6	7	5	7	8	6	7	5	7	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	37	30	24	32	28	231	184	157	180	145
Bezrobocie	47	47	68	78	84	222	190	264	295	289
Niepełnosprawność	64	72	76	77	80	179	198	206	197	196
Długotrwała lub ciężka choroba	39	53	85	90	91	88	138	218	208	205
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	53	56	65	61	73	250	251	416	363	381
- rodziny niepełne	32	25	31	32	41	118	90	196	186	214
- rodziny wielodzietne	21	31	34	29	32	132	161	220	177	167
Alkoholizm	13	20	21	24	20	54	68	74	64	50
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	0	4	2	1	4	0	18	2	3
Przemoc w rodzinie	9	0	0	0	6	35	0	0	0	20
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	3	0	5	4	1	8	0	24	22	5

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Uchwałą nr VIII/64/2011 z dnia 26 maja 2011 r. Rada Gminy Cedry Wielkie powołała **Zespół Interdyscyplinarny**, którego głównym zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy na terenie Gminy. Uchwała ustala tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

POZOSTAŁE ORGANY

Na terenie Gminy Cedry Wielkie funkcjonuje także **Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Giemlicach**. Jest to publiczna, specjalistyczna placówka oświatowa, przeznaczona dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami w wieku 3-25 lat, które potrzebują kompleksowej, multidyscyplinarnej pomocy. Założeniem Ośrodka jest integracja oraz kompleksowa i specjalistyczna rehabilitacja dzieci i młodzieży. Celem placówki jest poprawa rozwoju psychoruchowego i społecznego, ogólnego stanu zdrowia i sprawności oraz umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym. Ośrodek dba także o rozwój mowy i myślenia, indywidualnych uzdolnień, zainteresowań i predyspozycji i w ramach integracji o umiejętności współżycia w grupie.

3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Gmina Cedry Wielkie dąży do efektywnego wykorzystania społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy, na co składa się realizacja celów szczegółowych:

- rozwój partnerskiej współpracy pomiędzy samorządem, a sektorem organizacji pozarządowych,
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,

- włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących rozwojowi Gminy,
- wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój Gminy.

Wszelkie działania temu służące powinny być podejmowane w ramach spójnego systemu, którym koordynuje jedna instytucja – jednostka administracji samorządowej, a jej równorzędnymi partnerami są organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje.

Gmina Cedry Wielkie współpracuje z tymi podmiotami w różnych sferach życia publicznego. Współpraca ta odbywa się na podstawie zawieranych porozumień. Zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234 poz. 1536 z późn. zm.), corocznie przyjmowany jest *„Program współpracy Gminy Cedry Wielkie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.”*

Program obejmuje zadania publiczne w sferze:

- turystyki i krajoznawstwa,
- oświaty i wychowania,
- wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ochrony środowiska i ekologii,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Realizowanymi w ramach Programu formami współpracy Gminy z podmiotami programu są:

- zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie poprzez wspieranie wykonania zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków,
- konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, z Radą Działalności Pożytku Publicznego Gminy,
- tworzenie w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym,
- diagnozowanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy,
- organizowanie szkoleń dla członków organizacji pozarządowych nt. możliwości korzystania z dofinansowania i zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych, a także innych szkoleń wzmacniających organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców i Gminy,
- udostępnianie zainteresowanym materiałów informacyjno-edukacyjnych,

- promocję działań organizacji pozarządowych,
- udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym współpracującym z Gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
- obejmowanie honorowym Patronatem Wójta Gminy przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Współpraca odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Gmina Cedry Wielkie powierza, a także wspiera wykonywanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, wraz z udzieleniem im dotacji.

3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Cedry Wielkie

3.2.1. Bezrobocie

Gmina Cedry Wielkie jest gminą typowo rolniczą, dlatego głównym miejscem zatrudnienia i głównym źródłem dochodów dla mieszkańców są gospodarstwa rolne. Na terenie Gminy nie funkcjonują większe zakłady pracy. Bezpośrednie sąsiedztwo Trójmiasta powoduje, że duże, zatrudniające więcej niż kilku pracowników jednostki, zlokalizowane są poza obszarem Gminy. Jednakże dzięki dobrym połączeniom komunikacyjnym część mieszkańców Gminy Cedry Wielkie znalazła zatrudnienie w tych jednostkach.

Tabela 17. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Cedry Wielkie w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Bezrobotni zarejestrowani wg płci					
Ogółem	86	167	205	210	250
mężczyźni	32	70	102	71	101
Kobiety	54	97	103	139	149
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci					
Ogółem	2,1	3,9	4,6	4,7	5,5
mężczyźni	1,5	3,2	4,3	3,0	4,2
Kobiety	2,7	4,8	4,9	6,6	7,0

Źródło: Dane GUS

W 2012 roku na terenie Gminy Cedry Wielkie było 250 osób bezrobotnych, z czego około 40,4% stanowili mężczyźni, a 59,6% kobiety. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi dla mężczyzn 4,2%, dla kobiet 7,0%. W latach 2008 – 2012 liczba bezrobotnych na terenie Gminy wzrosła o 190,7%. Wśród mężczyzn wzrost bezrobocia

wynosił około 236,7%, wśród kobiet to 186,5%. Pomimo iż taki wzrost bezrobocia budzi niepokój, należy pamiętać, że statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz tego zjawiska głównie ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz „pracy na czarno”.

Tabela 18. Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie Gminy Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób bezrobotnych OGÓŁEM: w tym:	52	168	205	210	250
- kobiet	52	99	103	139	149
- mężczyzn	30	69	102	71	101
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	18	37	47	28	34
Liczba bezrobotnych absolwentów	8	13	18	14	14
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	4	6	13	9	12
Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy:					
- bezrobotni do 1 miesiąca	22	25	20	30	32
- bezrobotni od 1 do 12 miesięcy	49	132	159	132	146
- bezrobotni od 12 do 24 miesięcy	6	6	22	37	49
- bezrobotni powyżej 24 miesięcy	5	5	4	11	23
Liczba osób bezrobotnych wg wieku:					
- bezrobotni do 25 roku życia	27	49	61	57	60
- bezrobotni od 26 do 50 roku życia	38	86	100	113	143
- bezrobotni powyżej 51 roku życia	17	34	44	40	47
Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia:					
- wykształcenie podstawowe i poniżej	23	62	79	79	90
- wykształcenie gimnazjalne	22	43	51	49	65
- wykształcenie zasadnicze zawodowe	13	18	18	17	21
- wykształcenie średnie	22	39	46	55	58
- wykształcenie wyższe	2	6	11	10	16

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Analizując strukturę bezrobocia, należy zauważyć, że:

- w latach 2008-2012 liczba bezrobotnych absolwentów wzrosła o około 75%, w 2012 roku liczba ta wyniosła 14 osób,
- ze względu na czas pozostawania bez pracy, w latach 2008-2012 najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne od 1 do 12 miesięcy, porównując rok 2012 z rokiem 2008 największy wzrost nastąpił w grupie bezrobotnych od 12 do 24 miesięcy (o 43 osoby),

- ze względu na wiek osób bezrobotnych, najliczniejszą grupę stanowiły osoby pomiędzy 26 a 50 rokiem życia, również w tej grupie nastąpił największy wzrost liczby bezrobotnych – o 105 osób, czyli ok. 276%,
- pod względem wykształcenia wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym i niższym (36%), w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, ich liczba wzrosła o 67 osób,
- w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym wzrosła o 14 osób.

Bezrobocie w Gminie Cedry Wielkie stanowiło około 8% bezrobocia w powiecie gdańskim.

Tabela 19. Bezrobocie w powiecie gdańskim w 2012 roku

Liczba bezrobotnych w 2012 roku	Powiat Gdański	Gmina Cedry Wielkie
ogółem	3 135	250
mężczyźni	1 259	101
kobiety	1 876	149

Źródło: Dane GUS

Do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdańsku należą: prace interwencyjne, giełdy i targi pracy, prace społecznie użyteczne, staże i przygotowanie zawodowe dorosłych, roboty publiczne, szkolenia, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7, refundacja składki ZUS, wsparcie działalności gospodarczej, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania. Urząd wspiera także rozwój przedsiębiorczości, oferując środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W Powiecie Gdańskim funkcjonuje „*Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Gdańskiego na okres 2007-15*” wyróżniający pięć obszarów problemowych: spójność społeczna, rynek pracy, edukacja, przedsiębiorczość i administracja publiczna. W ramach każdego z wymienionych obszarów ustalono cele ogólne i szczegółowe, których realizacja ma doprowadzić do ograniczenia bezrobocia na terenie Powiatu, w tym pośrednio na terenie Gminy Cedry Wielkie. Szczególnie ważne są:

Obszar problemowy: rynek pracy

Cel ogólny: Rynek pracy w Powiecie Gdańskim otwarty dla wszystkich

Cele szczegółowe:

- C1-Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy,
- C2- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych,
- C3 – Zmniejszenie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, długotrwale bezrobotnych , osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich),
- C4- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych,

Obszar problemowy: przedsiębiorczość

Cel ogólny: Rozwój Regionalnych kadr gospodarki w Powiecie Gdańskim

Cele szczegółowe:

C1- Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej,

C2- Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania,

C3- Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez rozwój kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników,

Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej w Powiecie Gdańskim jest spójny z PO KL 2007-2013 oraz ze Szczegółowym Opisem Priorytetów PO KL 2007-2013.

3.2.2. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata, który wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Z niepełnosprawnością fizyczną często wiąże się tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niezdolność do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Do tej grupy zaliczamy alkoholików, narkomanów i więźniów.

Osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma barierami, takimi jak bezrobocie, bariery architektoniczne i komunikacyjne, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji oraz izolacja społeczna.

W 2012 roku na terenie Gminy Cedry Wielkie 80 mieszkańców Gminy było dotkniętych problemem niepełnosprawności i korzystało z pomocy GOPS, wśród nich kobiety stanowiły 43,8%. Rokrocznie liczba osób niepełnosprawnych na obszarze Gminy rośnie, w 2012 roku w porównaniu do roku 2008, była wyższa o 25% (tabela 20).

Tabela 20. Liczba osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób niepełnosprawnych, w tym:	64	72	76	77	80
- kobiety	31	30	30	31	35
- mężczyźni	33	42	46	46	45

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Na terenie Gminy funkcjonują stowarzyszenia, które swoją działalność kierują także do osób niepełnosprawnych. Jednym z nich jest **Stowarzyszenie „Podaj Rękę”** organizuje pomoc najuboższym w ich codziennych potrzebach i pomoc osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych. Misją organizacji jest: „Nieść pomoc, wychowywać, budzić nadzieję”. Zasięg niesionej pomocy jest bardzo rozległy i sięga Obwodu Kaliningradzkiego, Litwy,

Anglii, a nawet Togo. Przedstawiciele Stowarzyszenia pracują obecnie nad 4 miejscami, w których prowadzona jest lub będzie hipoterapia dla osób niepełnosprawnych. Pomoc ta niesiona jest w ramach różnych programów, m.in. „Nie wystarczy kochać”. Jest to program edukacyjno – terapeutyczno - wychowawczy, który jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży defaworyzowanych, wykluczonych społecznie i tym wykluczeniem zagrożonych – w tym także dla osób niepełnosprawnych.

3.2.3. Uzależnienia

ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest zaburzeniem polegającym na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Nadużywanie alkoholu jest ważnym problemem społecznym, który często prowadzi do wzrostu przestępczości i przemocy w rodzinie, ale także do innych zakłóceń życia rodzinnego. Efektem tego uzależnienia może być także izolacja społeczna, problemy finansowe i problemy z prawem. Problem ten dotyka coraz większą grupę ludzi, również młodzież i dzieci w wieku szkolnym. Przeciwdziałanie temu zjawisku musi opierać się na długofalowych i wielokierunkowych działaniach.

Na terenie Gminy Cedry Wielkie działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi podejmuje wiele innych instytucji, począwszy od szkół poprzez lokalne stowarzyszenia, rady sołeckie, GOPS i przychodnia zdrowia Eter-Med.

W Gminie działa **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która jest odpowiedzialna za stworzenie i realizowanie „*Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Cedry Wielkie*”. Program zawiera konkretne działania, których wykonanie na Gminie wymusza ustawa:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.),
- podniesienie jakości szkoleń szkolnych i środowiskowych.

Zgodnie z danymi GOPS w Cedrach Wielkich zawartymi w tabeli 21:

- w 2012 roku udzielono 17 porad psychologicznych,
- liczba osób zgłoszonych na Komisję oraz liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie ulegała wahaniom, ostatecznie w 2012 roku grupy te były mniej liczne niż w roku 2008,
- w porównaniu do roku 2008, w roku 2012 liczba osób, które dobrowolnie podjęły leczenie oraz liczba osób korzystających z różnych form terapii były wyższe, natomiast całkowicie zmniejszyła się liczba osób, które były kierowane przymusowo na leczenie,
- w latach 2008-2012 zwiększyła się liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach.

Tabela 21. Uzależnienia alkoholowe na terenie Gminy Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba udzielonych porad psychologicznych	-	-	-	-	17
Liczba osób zgłoszonych na Komisję	95	40	20	32	71
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	95	40	18	28	71
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	43	36	18	14	58
Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	39	4	0	2	0
Liczba osób korzystających z różnych form terapii	42	36	18	14	58
Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach	560	550	700	680	650
Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku	480	730	200	180	370

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Zgodnie z danymi GOPS w Cedrach Wielkich, w 2012 roku pomocą społeczną z powodu alkoholizmu objęte było 20 rodzin, które liczyły 50 osób.

Tabela 22. Liczba osób objętych pomocą GOPS w Cedrach Wielkich z powodu alkoholizmu

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba rodzin	13	20	21	24	20
Liczba osób w tych rodzinach	54	68	74	64	50

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

NARKOMANIA

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych

prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

O problemie narkomanii niechętnie informują pedagodzy czy rodzice osób uzależnionych lub zażywających narkotyki. Problem ten na terenie Gminy Cedry Wielkie jest trudny do ustalenia i brak jest danych dotyczących istnienia i skali zjawiska na terenie Gminy. Przeciwdziałaniem w zakresie narkomanii zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiedzialna za stworzenie „*Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Cedry Wielkie*”.

Celem głównym *Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii* jest zapobieganie i ograniczanie używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Cedry Wielkie, a co za tym idzie spadek liczby młodych osób sięgających po narkotyki. Realizacja zadań ujętych w *Programie* będzie następowała poprzez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Program na terenie Gminy Cedry Wielkie realizowany jest w ramach współpracy między instytucjami takimi jak: szkoły, poradnie, mieszczące się na terenie Powiatu, policja, GOPS, przychodnia zdrowia Eter-Med, Biblioteka, Stowarzyszenia, rady sołeckie.

Celem tego przedsięwzięcia jest uświadomienie młodzieży, a także dorosłym szkodliwego wpływu narkotyków na zdrowie, naukę i stosunki rodzinne; promowanie zachowań asertywnych wśród młodzieży, a także profilaktyce wśród najmłodszych, bowiem odpowiednio ukształtowane postawy mają znaczny wpływ na późniejsze zachowanie.

3.2.4. Ubóstwo

Ubóstwo definiuje się na podstawie tzw. kryterium dochodowego. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie kryterium dochodowego.

Podstawowym powodem ubóstwa jest bezrobocie.

Zjawisko ubóstwa najbardziej widoczne jest w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (innych niż renta i emerytura).

Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązany jest udzielić wsparcia osobom żyjącym na poziomie minimum socjalnego.

Osoby dotknięte ubóstwem stanowiły w 2012 roku najliczniejszą grupę beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez GOPS w Cedrach Wielkich. Na przestrzeni lat 2008 – 2012 liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa ulegała wahaniom. Ostatecznie, w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, liczba rodzin objętych pomocą zwiększyła się o 33,8%, natomiast liczba osób w tych rodzinach zmniejszyła się o 0,2%.

Tabela 23. Liczba osób objętych pomocą GOPS w Cedrach Wielkich z powodu ubóstwa

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba rodzin	188	176	197	206	226
Liczba osób w tych rodzinach	735	631	931	989	885

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

3.2.5. Bezdomność

W latach 2008-2012 zjawisko bezdomności na terenie Gminy Cedry Wielkie pogłębiło się, natomiast nadal odgrywało marginalne znaczenie pod względem liczby osób nią dotkniętych. W 2012 roku problem dotyczył 8 osób (w tym 1 kobiety). Wśród osób bezdomnych, połowę stanowiły osoby niepełnosprawne.

Tabela 24. Liczba osób objętych pomocą GOPS w Cedrach Wielkich z powodu bezdomności

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób bezdomnych, w tym:	6	7	5	7	8
- kobiety	0	0	0	1	1
- mężczyźni	6	7	5	6	7
- niepełnosprawni	2	2	3	4	4

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

3.2.6. Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można najogólniej określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Do najczęstszych przyczyn przemocy należą: alkoholizm, konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody, upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni.

Z danych dostarczonych przez GOPS wynika, że w 2012 roku miało miejsce 65 interwencji domowych, z których 5 dotyczyło przemocy w rodzinie. W tym samym roku sporządzono 15 Niebieskich Kart.

Tabela 25. Interwencje domowe w Gminie Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba interwencji domowych, w tym:	30	50	65
- dotyczących przemocy w rodzinie	4	6	5
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	b.d.	b.d.	15

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

W 2012 roku liczba ofiar przemocy w rodzinie wyniosła 33 osoby, z czego 57,6% stanowiły dzieci. Sprawcami przemocy w 2012 roku było 16 osób. Oznacza to, że na jednego sprawcę przypadają średnio 2 ofiary przemocy.

Tabela 26. Przemoc w rodzinie w Gminie Cedry Wielkie w 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba ofiar przemocy domowej	Liczba sprawców przemocy domowej
kobiety	13	6
mężczyźni	1	10
dzieci	19	-

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

Pomocą ofiarom przemocy domowej na terenie Gminy Cedry Wielkie (oprócz Policji), zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny. Na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2012 roku z budżetu Gminy wydatkowano 2 822,05 zł tj. na szkolenie oraz organizację posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego.

3.2.7. Przestępczość

O bezpieczeństwo na terenie Gminy Cedry Wielkie dbają funkcjonariusze Komisariatu Policji Cedry Wielkie.

Na przestrzeni lat 2008 – 2012 na terenie Gminy liczba przestępstw w poszczególnych kategoriach zmieniała się. W porównaniu do roku 2008, w 2012 roku:

- liczba kradzieży cudzej rzeczy wzrosła z 50 do 52 kradzieży,
- liczba kradzieży z włamaniem była taka sama.

Najwyższa liczba kradzieży miała miejsce w 2011 roku.

Tabela 27. Przestępstwa na terenie Gminy Cedry Wielkie

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba przestępstw, w tym:					
- kradzież rzeczy obcej	50	51	53	67	52
- kradzież z włamaniem	42	46	43	46	42

- rozboje	b.d.	b.d.	1	-	1
- bójki i pobicia	b.d.	b.d.	2	1	3
- uszczerbek na zdrowiu	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6

Źródło: Dane GOPS w Cedrach Wielkich

3.2.8. Osoby starsze

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem.

Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Najważniejszymi problemami osób starszych są: samotność, choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego.

Według danych epidemiologicznych, ok. 95% Polaków starzeje się w sposób niefizjologiczny, wraz z wiekiem pojawia się niedołążność, niedowidzenie, głuchota, otępienie, niesprawność ruchowa.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia trzy zasadnicze etapy starości:

- 60 – 75 r. ż. – wiek podeszły (tzw. wczesna starość);
- 75 – 90 r. ż. – wiek starchy (tzw. późna starość);
- 90 r. ż. i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Z danych GUS wynika, że w 2012 roku w Gminie Cedry Wielkie mieszkało 950 osób starszych, z czego większość – około 57,5% stanowiły kobiety. Niemal w każdej grupie wiekowej zauważalna jest przewaga kobiet.

Tabela 28. Osoby starsze na terenie Gminy Cedry Wielkie w 2012 r.

Grupa wiekowa	ogółem	mężczyźni	kobiety
60-64	372	198	174
65-69	176	91	85
70-74	123	44	79
75-79	124	32	92
80-84	85	28	57

85 i więcej	70	11	59
Ogółem	950	404	546

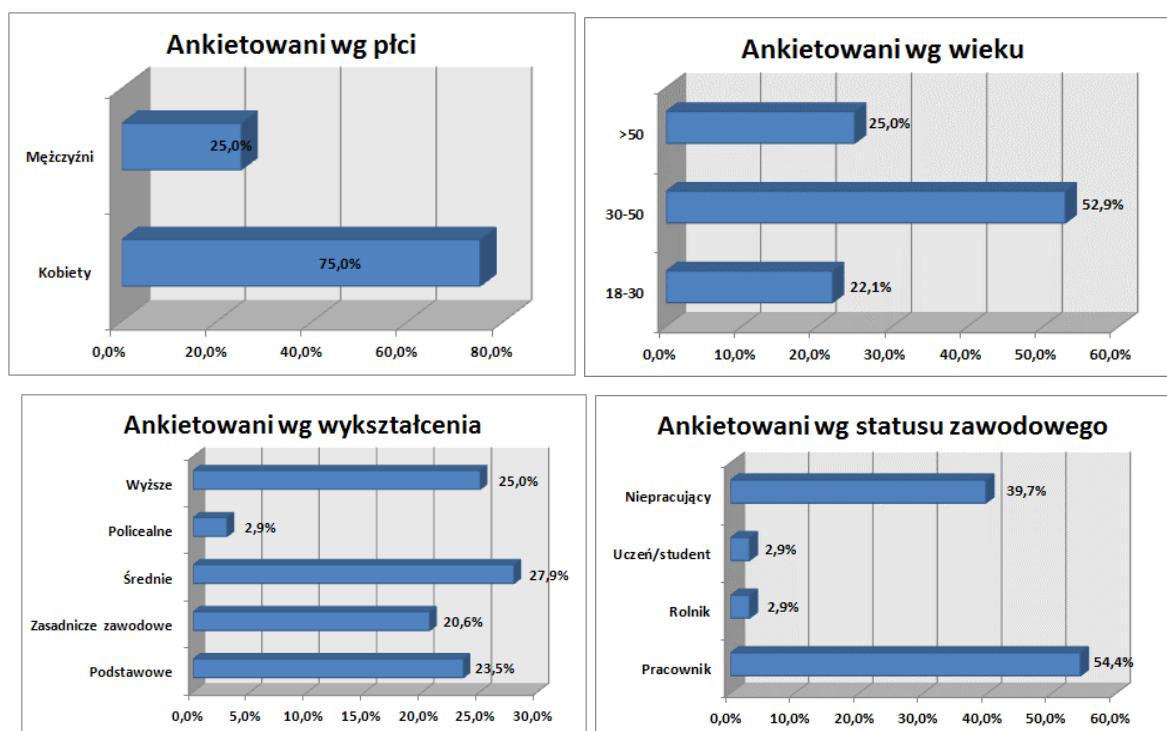
Źródło: Dane GUS

3.3. Wyniki badania ankietowego

W okresie grudzień 2013 r. – styczeń 2014 r. przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Gminy Cedry Wielkie w celu zdiagnozowania sytuacji społecznej Gminy.

Ankieta składała się z 16 pytań zamkniętych dotyczących strefy społecznej oraz z pytania otwartego, w którym poproszono ankietowanych o wskazanie konkretnych propozycji działań w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom na terenie Gminy w następujących obszarach: wsparcie ubogich, poprawa sytuacji niepełnosprawnych, poprawa dostępu do służby zdrowia, działania na rzecz osób starszych, bezpieczeństwo.

Udział w ankiecie wzięło 68 osób. Charakterystykę osób ankietowanych przedstawiono poniżej, natomiast wyniki ankiety dotyczące pytań otwartych i zamkniętych stanowią **Załącznik 1** do niniejszej Strategii.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- SZANSE - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- ZAGROŻENIA - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- MOCNE STRONY - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- SŁABE STRONY - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela 29. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy wyrażony wzrostem liczby podmiotów gospodarczych; • zapewniony dostęp do podstawowej opieki	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy; • wzrost liczby osób dotkniętych problemem niepełnosprawności na terenie Gminy;

<ul style="list-style-type: none"> zdrowotnej i stomatologicznej; dobrze funkcjonujący system oświaty; dostęp do opieki przedszkolnej; działalność Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu, który wpływa integrację i organizację czasu wolnego mieszkańców Gminy; działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na terenie Gminy na rzecz lokalnej społeczności; kompetentne i sprawne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich; funkcjonowanie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; spadek liczby osób zgłoszonych na Komisję; znikome zjawisko bezdomności na terenie Gminy; działalność Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Giemlicach; funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług; wysoki odsetek osób dotkniętych ubóstwem; wzrost liczby osób dotkniętych ubóstwem na terenie Gminy; połączenia komunikacyjne niedostosowane do potrzeb mieszkańców; brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury społecznej; brak faktycznych danych na temat osób uzależnionych od narkotyków.
--	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> dodatnie saldo migracji i dodatni przyrost naturalny; możliwość korzystania z usług społecznych na terenie Miasta Gdańska; wyhamowanie negatywnych trendów dotyczących migracji oraz wzrost liczby urodzeń spowodowanych prorodziną polityką państwa; dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych; utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej, koordynacja tych działań. 	<ul style="list-style-type: none"> starzenie się społeczeństwa; konkurencja pomiędzy gminami w zabieganiu o środki pomocowe oraz lokalizację inwestycji; utrudnienia organizacyjne w dostępie do środków pomocowych UE, brak wystarczających środków na „wkład własny”; rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych; dalsze obniżanie standardów podstawowych usług zdrowotnych finansowanych w ramach NFZ; powiększanie się obszarów patologii społecznych na terenie gminy, pojawianie się nowych zagrożeń (narkomania); bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych.

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli analizy SWOT, wiele zagrożeń dla rozwoju Gminy Cedry Wielkie dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują

dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),
- uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana strategia, czyli lat 2014-2020.

4.1. Prognoza demograficzna¹

PROGNOZA PRZYROSTU NATURALNEGO

Na podstawie *Prognozy dla terenów wiejskich powiatu gdańskiego na lata 2011-2035* opracowanej przez GUS prognozuje się, że w latach 2014-2020 liczba urodzeń żywych przyjmie trend malejący, a liczba zgonów – trend rosnący. Tym samym, przyrost naturalny na terenie Gminy będzie malał, jednak pozostanie na dodatnim poziomie. Dodatni przyrost naturalny będzie m.in. jedną z przyczyn wzrostu liczby ludności na terenie Gminy Cedry Wielkie w kolejnych latach.

Tabela 30. Prognoza przyrostu naturalnego w Gminie Cedry Wielkie do 2020 roku

Lata	urodzenia	zgony	przyrost naturalny
2014	76	46	30
2015	77	47	30
2016	77	48	29
2017	76	49	27
2018	76	50	26
2019	75	51	24
2020	74	52	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035* opracowanej przez GUS

¹ Prognoza demograficzna została opracowana w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035* opracowaną przez GUS.

PROGNOZA SALDA MIGRACJI

Zgodnie z prognozą do 2020 roku, saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały w Gminie Cedry Wielkie w całym analizowanym okresie będzie dodatnie, jednak natężenie tego zjawiska będzie się zmniejszało. Prognozuje się, że liczba wyprowadzających się będzie malała w mniejszym stopniu niż liczba osób nowo zameldowanych na terenie Gminy.

Tabela 31. Prognoza salda migracji w Gminie Cedry Wielkie do 2020 roku

Lata	napływ	odpływ	saldo migracji
2014	94	72	22
2015	92	71	20
2016	89	71	18
2017	85	69	17
2018	79	65	15
2019	75	63	13
2020	73	62	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

PROGNOZA LUDNOŚCI

Na podstawie prognozy salda migracji i przyrostu naturalnego przyjęto prognozę liczby mieszkańców Gminy Cedry Wielkie. Prognozuje się wzrost liczby mieszkańców Gminy w kolejnych latach.

Tabela 32. Prognoza liczby ludności Gminy Cedry Wielkie

Lata	saldo migracji	przyrost naturalny	liczba mieszkańców Gminy Cedry Wielkie
2014	22	30	6 933
2015	20	30	6 982
2016	18	29	7 029
2017	17	27	7 073
2018	15	26	7 113
2019	13	24	7 150
2020	11	22	7 183

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

PROGNOZA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW

Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności, natomiast w mniejszym stopniu oddziałują na tę strukturę zmiany w rozmiarach migracji zagranicznych definitywnych, czyli migracji na pobyt stały, a szczególnie emigracji.

Z analizy danych w tabeli 33 wynika, że w latach 2014-2020 w Gminie Cedry Wielkie zmniejszy się liczba ludności w wieku produkcyjnym na korzyść ludności w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa Gminy. Zmiany te będą powodowały zmniejszenie się podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy, wpłyną na system finansów publicznych – wzrosną koszty opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi starszymi oraz będą bodźcem do rozwoju aktywności zawodowej osób w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie wzrośnie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co w dłuższej perspektywie wpłynie korzystnie na liczebność grupy w wieku produkcyjnym oraz utrzymanie na obecnym poziomie istniejących placówek szkolnych.

Tabela 33. Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Gminy Cedry Wielkie do 2020 roku

Grupa wiekowa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoza ludności wg wieku							
0-4 lata	439	439	437	433	428	422	414
5-9 lat	417	427	436	444	445	446	444
10-14 lat	388	381	383	392	403	417	428
15-19 lat	443	435	422	408	400	389	383
20-24 lata	519	514	502	485	468	451	435
25-29 lat	567	549	546	538	530	522	507
30-34 lata	620	630	627	618	600	580	560
35-39 lat	581	592	603	615	633	646	655
40-44 lata	537	558	576	590	598	603	613
45-49 lat	446	454	466	482	503	533	554
50-54 lata	440	433	431	433	433	437	444
55-59 lat	473	466	455	446	433	420	413
60-64 lata	402	415	427	430	436	444	438
65-69 lat	266	302	322	342	359	363	376
70-74 lata	133	131	147	168	194	229	260
75-79 lat	120	113	109	105	103	102	105

80-84 lata	82	81	80	79	81	80	82
Powyżej 85	60	61	63	67	65	57	70
Razem	6 933	6 982	7 029	7 073	7 113	7 150	7 183
Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku							
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 243	1 247	1 255	1 269	1 277	1 285	1 287
Ludność w wieku produkcyjnym	4 627	4 632	4 626	4 614	4 598	4 579	4 565
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 063	1 103	1 148	1 191	1 238	1 275	1 331

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

PROGNOZA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

Wzrost poziomu wykształcenia jest jednym z czynników określających rozwój społeczeństwa. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia.

Zachowanie trendów dążenia społeczeństwa do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwala sądzić, że dane dotyczące poziomu wykształcenia z roku na rok będą ulegały poprawie. Zjawisko będzie dotyczyło przede wszystkim osób z wykształceniem średnim, które będą dążyły do uzyskania tytułu licencjata, inżyniera lub magistra, w marginalny sposób osób starszych z wykształceniem podstawowym.

4.2. Prognoza problemów społecznych²

BEZROBOCIE

Zgodnie z raportem NBP nt. inflacji, stopa bezrobocia w 2014 odnotuje wzrost do 12,1% i do 12,4% w roku 2015. Również dane z urzędów pracy wskazują na dalszy wzrost stopy bezrobocia w kolejnych miesiącach (po uwzględnieniu czynników sezonowych).

W związku z tym prognozuje się, że również na terenie Gminy Cedry Wielkie stopa bezrobocia będzie wzrastała w kolejnych latach.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

W związku z tym, że zgodnie z prognozami liczby ludności na terenie Gminy Cedry Wielkie do 2020 roku, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym będzie się zmniejszała, to nie

² Prognoza problemów społecznych została sporządzona przy założeniu, że nie uwzględnia ona potencjalnych działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań GOPS w Cedrach Wielkich), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów społecznych.

przewiduje się znaczącego wzrostu osób niepełnosprawnych na tym terenie w wyniku urodzeń.

Ewentualny wzrost osób niepełnosprawnych może wynikać z migracji nowych mieszkańców na teren Gminy Cedry Wielkie.

UBÓSTWO

Podstawowym powodem ubóstwa jest bezrobocie. W związku z tym, że na terenie Gminy Cedry Wielkie prognozuje się w kolejnych latach wzrost bezrobocia, to należy również zakładać spadek dochodów własnych gospodarstw domowych, a tym samym spadek ich zamożności i wzrost ubóstwa.

UZALEŻNIENIA

Spożycie alkoholu stopniowo staje się sposobem na złagodzenie psychicznego cierpienia odczuwanego przez daną osobę, a tym samym dominującym środkiem na pokonanie codziennych przeciwności i problemów.

Jedną z głównych przyczyn uzależnień są problemy materialne będące konsekwencją bezrobocia (w tym ubóstwo). W związku z tym, że na terenie Gminy Cedry Wielkie prognozuje się wzrost poziomu bezrobocia oraz wzrost ubóstwa, to należy również prognozować wzrost uzależnień z tym związanych (zwłaszcza uzależnień od alkoholu).

PRZEMOC W RODZINIE

Do jednych z najczęstszych przyczyn przemocy w rodzinie (zaraz po braku umiejętności panowania nad gniewem i złością), zalicza się uzależnienie od alkoholu. W związku z tym, że w kolejnych latach problem uzależnienia alkoholowego na terenie Gminy Cedry Wielkie prawdopodobnie będzie się pogłębiał bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, to należy zakładać, że nasili się również zjawisko przemocy w rodzinie.

BEZDOMNOŚĆ

Nie prognozuje się zmian w tym zakresie. Ewentualny wzrost liczby osób bezdomnych może wynikać z:

- prognozowanego pogłębiającego się ubóstwa i bezrobocia – niskie dochody mogą nie wystarczyć na pokrycie opłat czynszowych za mieszkanie. Wysoka zaległość z tego tytułu może być z kolei powodem do eksmisji, która jest już tylko krokiem do bezdomności;

- prognozowanego wzrostu uzależnień – osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków mogą być nieakceptowane przez członków rodziny i mogą zostać przez nich odrzucone i wygnane z domu;
- przemocy w rodzinie – ofiary przemocy w rodzinie (zwłaszcza kobiety z dziećmi) bardzo często pod wpływem przymusu lub dobrowolnie opuszczają dom bez żadnych środków do życia w obronie przed przemocą ze strony jednego z członków rodziny.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Prognozowany wzrost poziomu bezrobocia, ubóstwa oraz uzależnień mogą być powodem do zwiększania się liczby przestępstw na terenie Gminy Cedry Wielkie. Analizując jednak statystyki przestępczości z ostatnich 5 lat nie należy spodziewać się drastycznego wzrostu tego negatywnego zjawiska społecznego na terenie Gminy.

Bezrobocie może przyczynić się głównie do wzrostu liczby przestępstw w zakresie włamań i drobnych kradzieży. Z kolei uzależnienia od środków odurzających (tj. alkohol, narkotyki) mogą być główną przyczyną bójek i rozbojów.

OSOBY STARSZE

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz stały wzrost liczby osób w wieku emerytalnym. Według przewidywań GUS liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie z niemal 6,5 mln w 2010 r. do co najmniej 9,6 mln w roku 2035, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Zgodnie z prognozami ludności na terenie Gminy Cedry Wielkie wynika, że przewiduje się wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Tym samym należy zakładać, że w kolejnych latach nasili się zjawisko problemów społecznych dotyczących tej grupy społecznej. Do problemów tych należą przede wszystkim:

- samotność,
- choroby,
- inwalidztwo,
- życie w ubóstwie,
- poczucie nieprzydatności,
- uzależnienie funkcjonalne, które pogłębia brak – w dostatecznej ilości i odpowiednich rodzajów – sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.

Tabela 34. Prognoza ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Cedry Wielkie

Grupa wiekowa	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
60-64 lata	402	415	427	430	436	444	438
65-69 lat	266	302	322	342	359	363	376

70-74 lata	133	131	147	168	194	229	260
75-79 lat	120	113	109	105	103	102	105
80-84 lata	82	81	80	79	81	80	82
Powyżej 85	60	61	63	67	65	57	70
Razem	1 063	1 103	1 148	1 191	1 238	1 275	1 331

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

Tabela 35. Prognoza problemów społecznych na terenie Gminy Cedry Wielkie

Problem społeczny	Prognozowane zmiany
Bezrobocie	Wzrost
Niepełnosprawność	Wzrost
Uzależnienie od alkoholu	Wzrost
Uzależnienie od narkotyków	Stagnacja
Ubóstwo	Wzrost
Bezdomność	Stagnacja
Przemoc w rodzinie	Wzrost
Przestępczość	Stagnacja
Problemy osób starszych	Wzrost

Źródło: Opracowanie własne

4.3. Prognoza zmian

W rezultacie podjętych działań ujętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Cedry Wielkie na lata 2014-2020” przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców Gminy Cedry Wielkie oraz zmniejszenia zasięgu występujących na jej terenie problemów społecznych. Strategia przewiduje m.in. zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, zwiększenie więzi rodzinnych, spadek dysfunkcji rodziny wynikającej z uzależnień i przemocy w rodzinie oraz poprawę opieki zdrowotnej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Prognozuje się, że założenia niniejszej *Strategii (...)* zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału we wspólnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Wdrożenie działań spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli,
- zmniejszenie ryzyka wykluczenia społecznego wśród części mieszkańców,
- poprawę warunków ich życia,
- zwiększenie liczby miejsc na lokalnym rynku pracy,

- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług społecznych przez osoby niepełnosprawne,
- zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu.

Wprowadzone zmiany zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających dla dobra mieszkańców Gminy Cedry Wielkie w zakresie pomocy społecznej. W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

5. Cele strategiczne projektowanych zmian

Przeprowadzona diagnoza społeczna, zwłaszcza w zakresie problemów społecznych, a także prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie **celu głównego** niniejszej Strategii, którym jest:

**„POPRAWA JAKOŚCI I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY CEDRY WIELKIE ZAGROŻONYCH
Z RÓŻNYCH PRZYCZYN WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
ORAZ ICH AKTYWIZACJA I INTEGRACJA Z POZOSTAŁYMI MIESZKAŃCAMI GMINY.”**

Tak sformułowany cel główny obejmuje wszystkie obszary problemowe niniejszej Strategii i adresowany jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Gminy Cedry Wielkie, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników GOPS w Cedrach Wielkich oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano 8 **obszarów priorytetowych**:

- I. Rodzina.
- II. Osoby bezrobotne.
- III. Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- IV. Osoby niepełnosprawne.
- V. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie.
- VI. Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków.
- VII. Osoby starsze i chore.

VIII. Osoby bezdomne.

Dla każdego z ww. obszarów wyznaczono **cel strategiczny**, które ułatwią realizację celu głównego.

Cel strategiczny 1. Umacnianie rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Cedry Wielkie.

Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie dotkniętych ubóstwem.

Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.

Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnienia oraz łagodzenie jego skutków.

Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i chorym oraz ich aktywizacja.

Cel strategiczny 8. Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności.

6. Kierunki niezbędnych działań

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych.

Tabela 36. Kierunki niezbędnych działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań
<u>Cel strategiczny 1.</u> Umacnianie rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie w ich prawidłowym funkcjonowaniu.	1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami. 1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju. 1.3. Pomoc z integracji członków rodzin z terenu Gminy. 1.4. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
<u>Cel strategiczny 2.</u> Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Cedry Wielkie.	2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. 2.2. Organizowanie wspólnie z PUP w Gdańsku zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych. 2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych. 2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.
<u>Cel strategiczny 3.</u> Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie dotkniętych ubóstwem.	3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim. 3.2. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych. 3.3. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do

	aktywnych form wsparcia prowadzonych przez GOPS w Cedrach Wielkich.
Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.	<p>4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>4.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.</p> <p>4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.</p> <p>4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.</p> <p>4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Gminy.</p>
Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.	<p>5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>5.3. Podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.</p>
Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnienia oraz łagodzenie jego skutków.	<p>6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.</p> <p>6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień.</p> <p>6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych oraz rodzin, w których istnieje problem uzależnienia jednego z członków rodziny.</p> <p>6.4. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień.</p>
Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i chorym oraz ich aktywizacja.	<p>7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.</p> <p>7.2. Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.</p> <p>7.3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.</p> <p>7.4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.</p>
Cel strategiczny 8. Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności.	<p>8.1. Stworzenie zaplecza mieszkań socjalnych na cele osób zagrożonych bezdomnością.</p> <p>8.2. Prowadzenie atrakcyjnej polityki czynszowej w stosunku do gminnych mieszkań komunalnych.</p> <p>8.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.</p> <p>8.4. Zapewnienie osobom bezdomnym wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej.</p>

Źródło: Opracowanie własne

7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Wójta Gminy Cedry Wielkie. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym. We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą przede wszystkim pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Cedrach Wielkich, którzy realizują zadania własne gminy właśnie w zakresie pomocy społecznej.

Ponadto, w realizacji strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy PCPR;
- Powiatowego Urzędu Pracy;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komendy Powiatowej Policji w Gdańsku,
- lokalnych stowarzyszeń.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie gminy. Do najważniejszych programów i narzędzi służących wdrożeniu Strategii należy zaliczyć:

- kontrakt socjalny,
- program aktywności lokalnej,
- gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- gminny program wspierania rodziny,
- programy i projekty związane z przeciwdziałaniem bezrobociu i aktywizacją zawodową mieszkańców, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działania określone w niniejszej Strategii mogą być realizowane na różnych poziomach - począwszy od samodzielnej realizacji działania przez GOPS lub inne podmioty, poprzez współpracę partnerską, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom zewnętrznym w trybie określonym przepisami prawa.

Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego strategii.

Ramy finansowe Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

na terenie Gminy Cedry Wielkie” obejmują lata 2014-2020, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (PFRON);
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

8. Wskaźniki realizacji działań

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Oceny tej dokonywać będą pracownicy GOPS w Cedrach Wielkich.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Wskaźnikiem realizacji celów strategicznych będzie nie tylko zmniejszająca się ilość świadczeniobiorców oraz zmniejszanie się strumienia środków na bezpośrednie wsparcie najbardziej potrzebujących, ale przede wszystkim poziom zadowolenia mieszkańców Gminy Cedry Wielkie z jakości życia na terenie Gminy. Jakość życia na terenie Gminy będzie z kolei weryfikowana na podstawie mierników zawartych w tabeli 37.

Tabela 37. Wskaźniki realizacji działań

Cel strategiczny	Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań	Wskaźnik realizacji działania
<p>Cel strategiczny 1. Umacnianie rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie w ich prawidłowym funkcjonowaniu</p>	<p>1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS – liczba utworzonych grup wsparcia dla rodzin z dziećmi sprawiającymi problemy wychowawcze
	<p>1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania – liczba dzieci młodzieży korzystających z wypoczynku – liczba organizowanych zajęć w ramach świetlic socjoterapeutycznych – liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą GOPS
	<p>1.3. Pomoc z integracji członków rodzin z terenu Gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba spotkań z psychoterapeutą zorganizowanych dla rodziców i dzieci sprawiających problemy wychowawcze – liczba rodzin objętych wsparciem w zakresie wzmacniania integracji jej członków
	<p>1.4. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin, w których zatrudniono asystenta rodziny – liczba zorganizowanych warsztatów z zakresu właściwego realizowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych
<p>Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Cedry Wielkie.</p>	<p>2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zorganizowanych projektów, – liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób bezrobotnych – liczba przekwalifikowanych osób bezrobotnych, – liczba osób bezrobotnych biorących udział w szkoleniach
	<p>2.2. Organizowanie wspólnie z PUP w Gdańsku zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac społecznych
	<p>2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych
	<p>2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych, które znalazły zatrudnienie – liczba osób bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w znalezieniu pracy

<p>Cel strategiczny 3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Cedry Wielkie dotkniętych ubóstwem.</p>	<p>3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin ubogich, którym udzielono wsparcia – wysokość udzielonego wsparcia finansowego
	<p>3.2. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób objętych wsparciem – liczba osób, które nabyły nowe kwalifikacje i kompetencje zawodowe
	<p>3.3. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez GOPS w Cedrach Wielkich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia
<p>Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.</p>	<p>4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego – liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego – liczba udzielonych porad psychologicznych
	<p>4.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zniesiono bariery architektoniczne
	<p>4.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach – liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie w wyniku odbytych szkoleń
	<p>4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego – liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia finansowego – wysokość udzielonego wsparcia finansowego
	<p>4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba ofert w zakresie dostępu do rehabilitacji skierowanych do osób niepełnosprawnych przez Gminę
	<p>4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w imprezach kulturalnych na terenie Gminy – liczba imprez kulturalnych, w których udział mogą brać osoby niepełnosprawne

<p>Cel strategiczny 5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.</p>	5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba udzielonych porad prawnych – liczba udzielonych porad psychologicznych i socjalnych – liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze wsparcia
	5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba interwencji policyjnych z powodu przemocy w rodzinie – liczba założonych „Niebieskich Kart”
	5.3. Podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych na leczenie
<p>Cel strategiczny 6. Zahamowanie zjawiska uzależnienia oraz łagodzenie jego skutków.</p>	6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba dzieci, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu rodziców
	6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych z zakresu uzależnień – liczba publikacji, materiałów informacyjnych – liczba uczestników przeprowadzonych działań profilaktycznych
	6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych oraz rodzin, w których istnieje problem uzależnienia jednego z członków rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba udzielonych porad – liczba osób uzależnionych, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej – liczba rodzin, w których istnieje problem uzależnienia jednego z członków rodziny, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej
	6.4. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba instytucji i stowarzyszeń prowadzących działalność w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień – liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie zwalczania uzależnień
<p>Cel strategiczny 7. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i chorym oraz ich aktywizacja.</p>	7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba pielęgniarek środowiskowych – liczba mieszkań chronionych – liczba ośrodków oferujących pomoc osobom starszym
	7.2. Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba ofert kulturalnych skierowanych do osób starszych – liczba ofert w zakresie aktywnego wypoczynku skierowana do

		osób starszych
	7.3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.	– liczba lekarzy udzielających pomocy osobom starszym
	7.4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.	– liczba zgłoszonych wolontariuszy – liczba osób starszych, którym udzielono pomocy w ramach wolontariatu
Cel strategiczny 8. Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności.	8.1. Stworzenie zaplecza mieszkań socjalnych na cele osób zagrożonych bezdomnością.	– liczba mieszkań socjalnych – liczba osób bezdomnych, którym przyznano lokal socjalny
	8.2. Prowadzenie atrakcyjnej polityki czynszowej w stosunku do gminnych mieszkań komunalnych.	– stawka czynszu za lokale komunalne – liczba osób zalegających co najmniej 3 miesiące z opłatami za lokal komunalny
	8.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.	– liczba osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w gminnych lokalach socjalnych – liczba osób bezdomnych, którym dofinansowano pobyt w schronisku
	8.4. Zapewnienie osobom bezdomnym wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej.	– liczba osób bezdomnych, którym udzielono wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej – liczba udzielonych porad wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej

Źródło: Opracowanie własne

9. Spis tabel

TABELA 1. LICZEBNOŚĆ GMINY CEDRY WIELKIE Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ.....	6
TABELA 2. STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY CEDRY WIELKIE W 2012 R.....	7
TABELA 3. LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM ORAZ POPRODUKCYJNYM W LATACH 2008-2012	9
TABELA 4. POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW GMINY CEDRY WIELKIE	9
TABELA 5. POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW POWIATU GDAŃSKIEGO.....	10
TABELA 6. MIGRACJE NA POBYT STAŁY GMINNE WG TYPU I KIERUNKU	11
TABELA 7. PRZYROST NATURALNY	12
TABELA 8. URODZENIA ŻYWE I ZGONY.....	12
TABELA 9. PODMIOTY GOSPODARCZE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE W LATACH 2008-2012	13
TABELA 10. ZASOBY MIESZKANIOWE NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	15
TABELA 11. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE [%]	15
TABELA 12. EDUKACJA NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE.....	17
TABELA 13. WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO DLA SZKOLNICTWA PODSTAWOWEGO I GIMNAZJALNEGO	18
TABELA 14. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH GMINY CEDRY WIELKIE (STAN NA DZIEŃ 31.12.2012 R.)	21
TABELA 15. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE W RAMACH ZADAŃ ZLECONYCH GMINOM (STAN NA DZIEŃ 31.12.2012 R.)	21
TABELA 16. LICZBA BENEFICJENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ OFEROWANEJ PRZEZ GOPS W CEDRACH WIELKICH	22
TABELA 17. STRUKTURA BEZROBOCIA NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE W LATACH 2008-2012	25
TABELA 18. CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	26
TABELA 19. BEZROBOCIE W POWIECIE GDAŃSKIM W 2012 ROKU	27
TABELA 20. LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE.....	28
TABELA 21. UZALEŻNIENIA ALKOHOLOWE NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	30
TABELA 22. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ GOPS W CEDRACH WIELKICH Z POWODU ALKOHOLIZMU	30
TABELA 23. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ GOPS W CEDRACH WIELKICH Z POWODU UBÓSTWA	32
TABELA 24. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ GOPS W CEDRACH WIELKICH Z POWODU BEZDOMNOŚCI	32
TABELA 25. INTERWENCJE DOMOWE W GMINIE CEDRY WIELKIE	33
TABELA 26. PRZEMOC W RODZINIE W GMINIE CEDRY WIELKIE W 2012 ROKU	33
TABELA 27. PRZESTĘPSTWA NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	33
TABELA 28. OSOBY STARSZE NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE W 2012 R.....	34
TABELA 29. ANALIZA SWOT	36
TABELA 30. PROGNOZA PRZYROSTU NATURALNEGO W GMINIE CEDRY WIELKIE DO 2020 ROKU ..	38
TABELA 31. PROGNOZA SALDA MIGRACJI W GMINIE CEDRY WIELKIE DO 2020 ROKU.....	39
TABELA 32. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI GMINY CEDRY WIELKIE	39
TABELA 33. PROGNOZA STRUKTURY WIEKOWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY CEDRY WIELKIE DO 2020 ROKU.....	40
TABELA 34. PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU POPPRODUKCYJNYM NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE.....	43

TABELA 35. PROGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE	44
TABELA 36. KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ	46
TABELA 37. WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	50

10. Spis wykresów

WYKRES 1. STRUKTURA LUDNOŚCI GMINY CEDRY WIELKIE WEDŁUG PŁCI	7
WYKRES 2. MIGRACJE W GMINIE CEDRY WIELKIE	11
WYKRES 3. STRUKTURA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY CEDRY WIELKIE W 2012 R. WG SEKCJI PKD 2007	13

11. Spis rysunków

RYSunEK 1. GMINA CEDRY WIELKIE NA TLE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO I POWIATU GDAŃSKIEGO	5
---	---

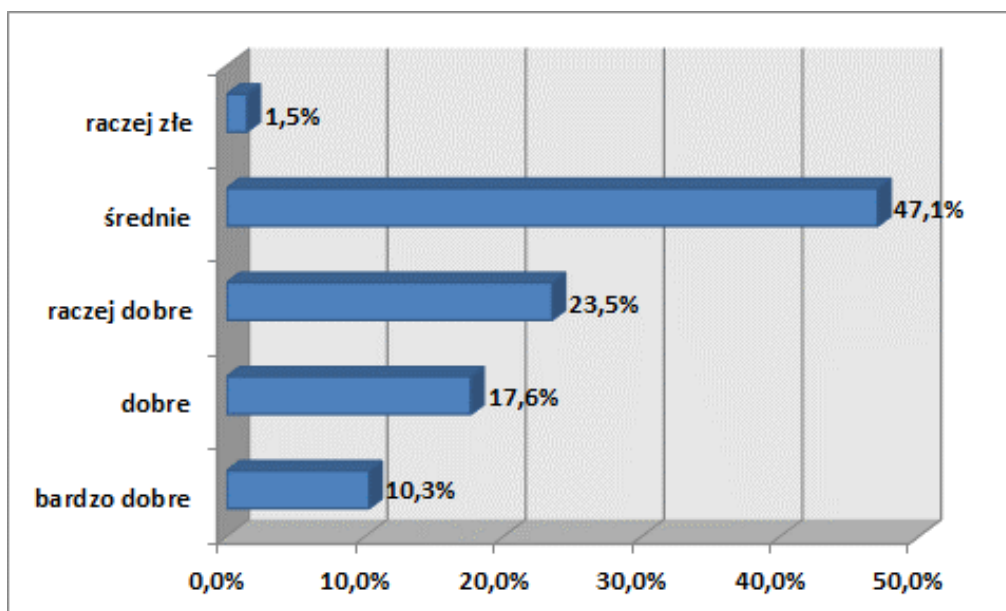
12. Załączniki

ZaŁĄCznIK 1. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	
---	--

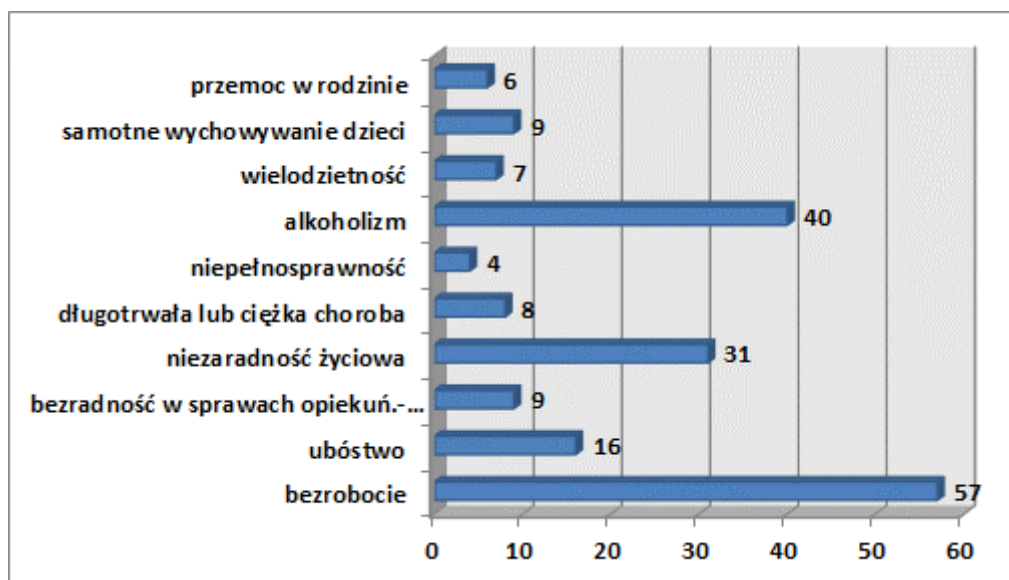
ZAŁĄCZNIK 1.

**WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO
(OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE ANKIET)**

1. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców gminy?

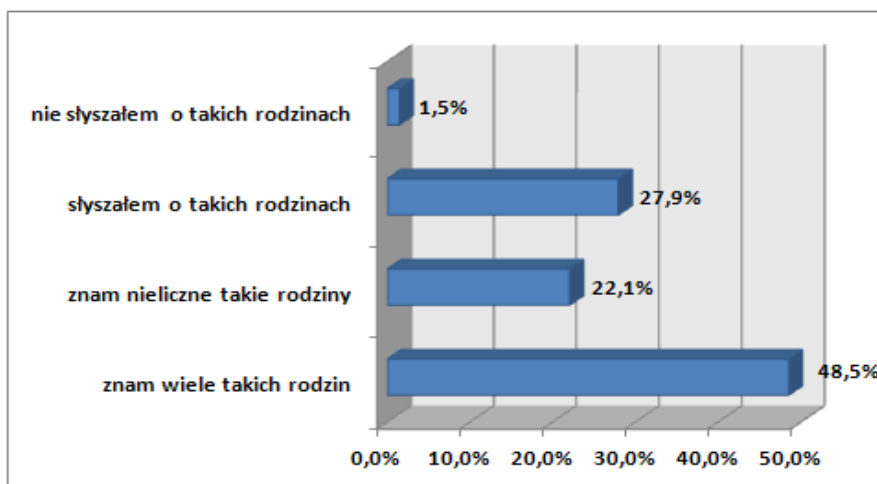

2. Jakie są według Państwa główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

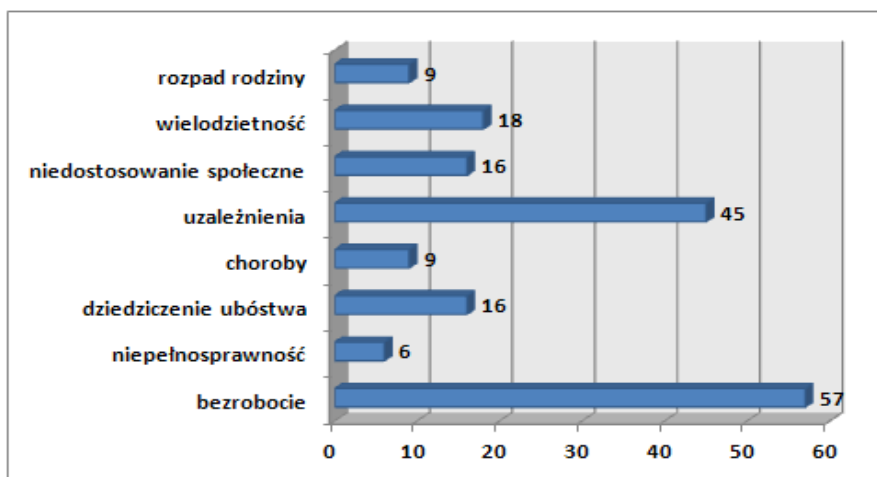

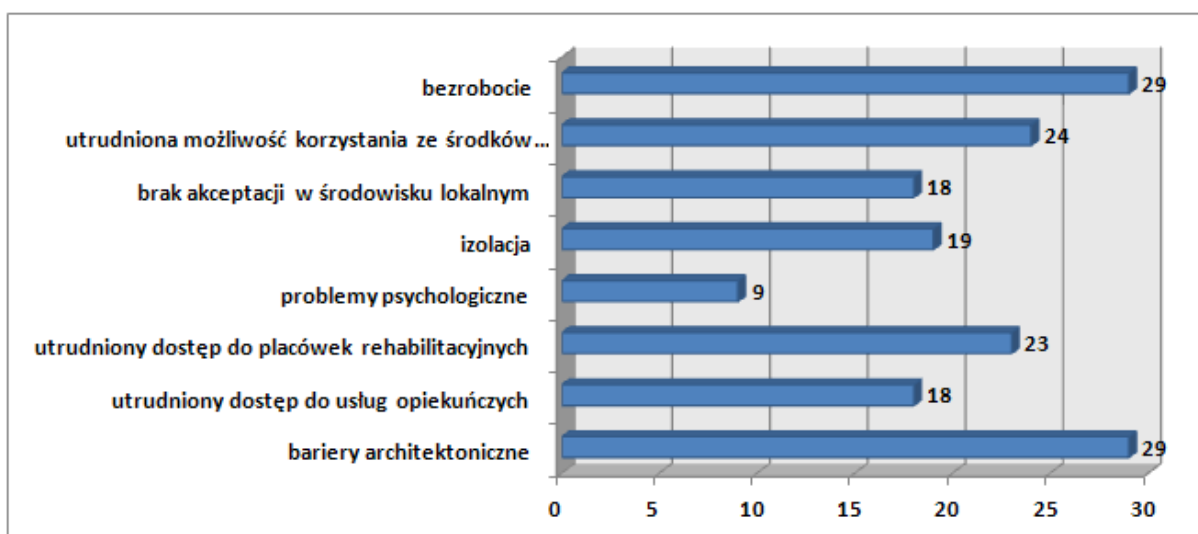
3. Czy Państwa zdaniem na terenie Gminy jest dużo rodzin ubogich?

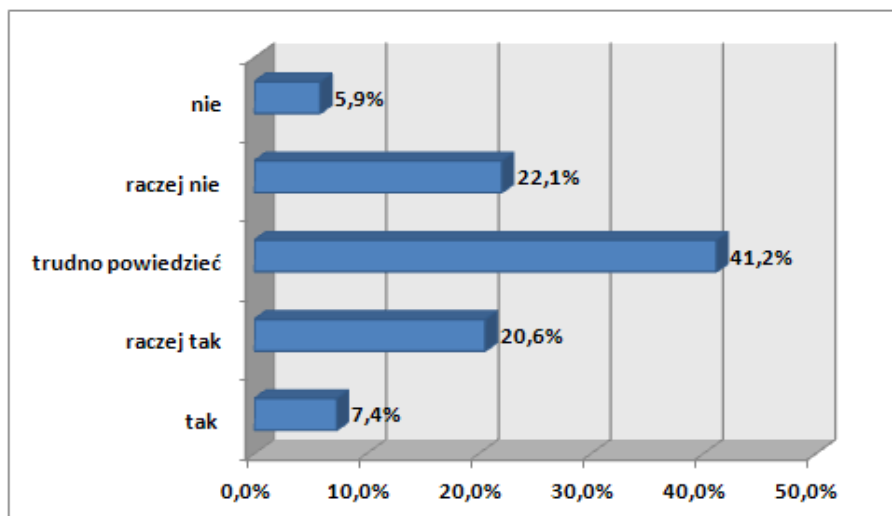
4. Jakie są Państwa zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo?

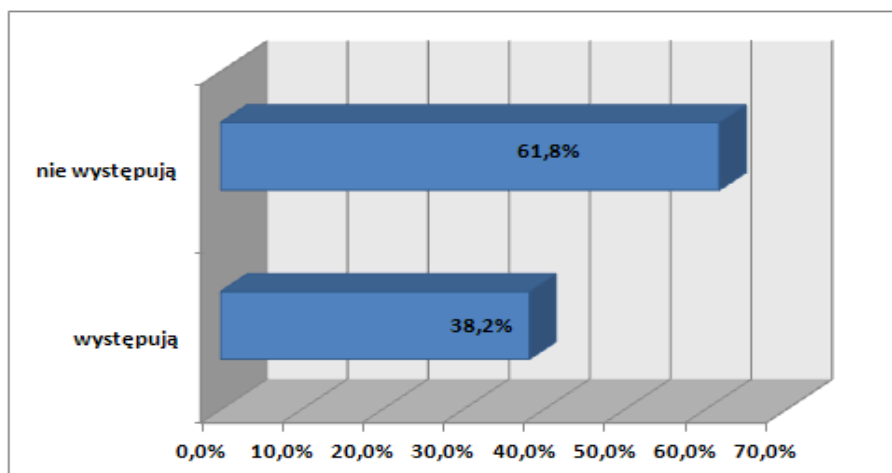
5. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?

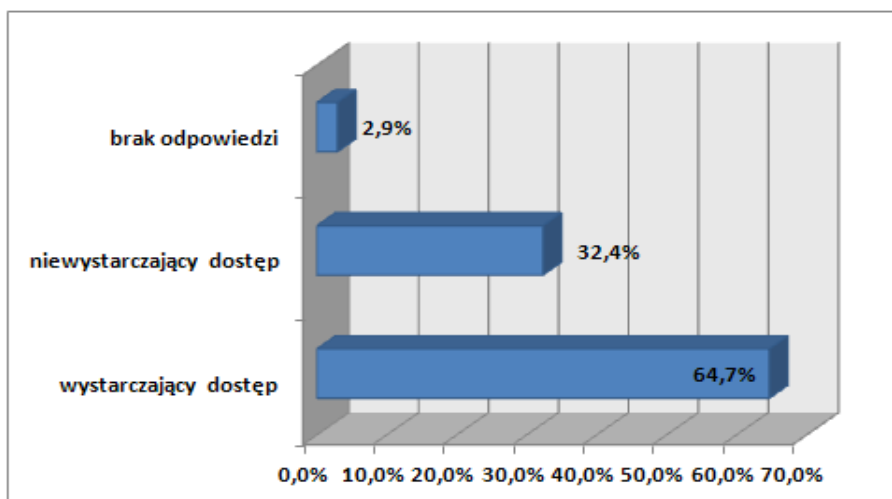
6. Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

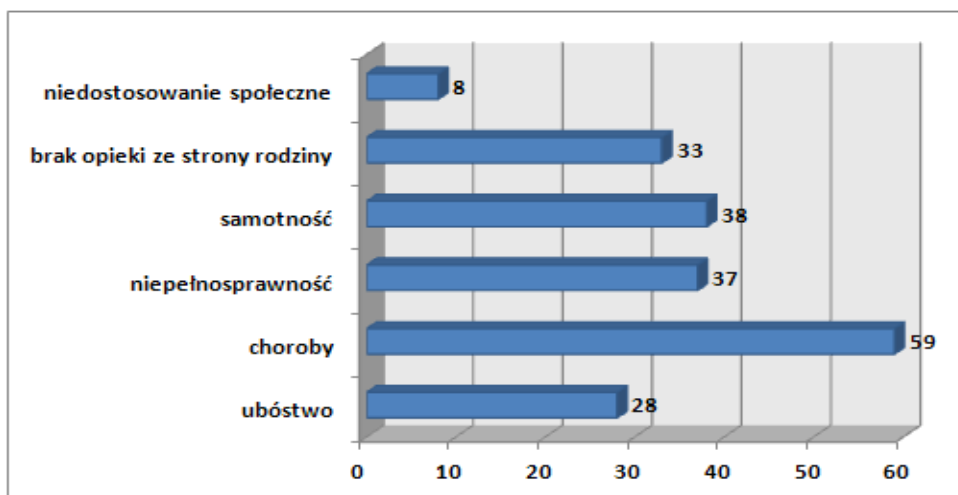
7. Czy w skład Państwa rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

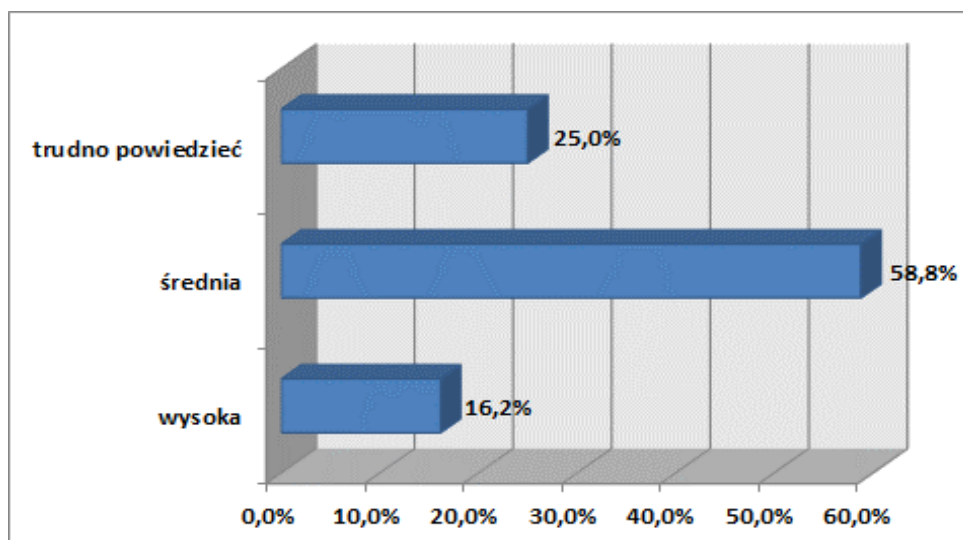
8. Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy jest wystarczający?

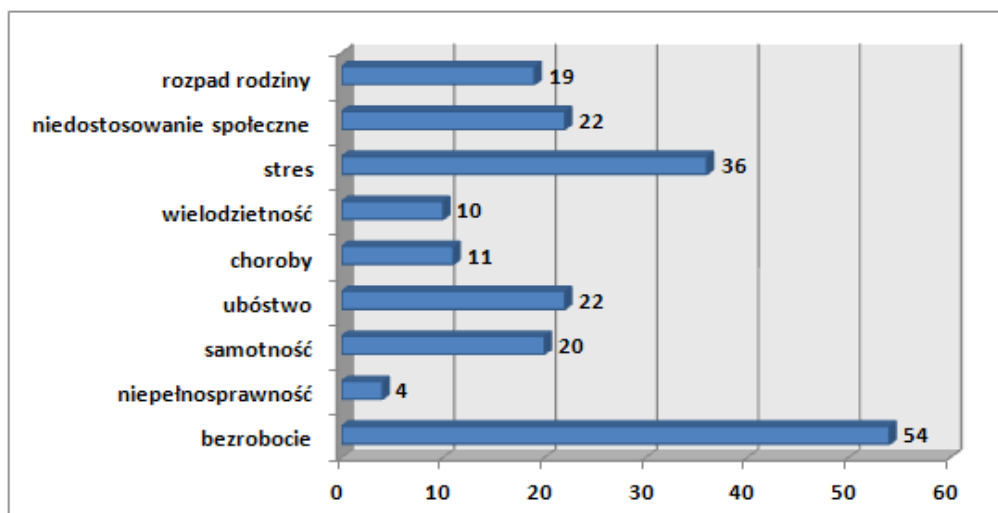
9. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze?

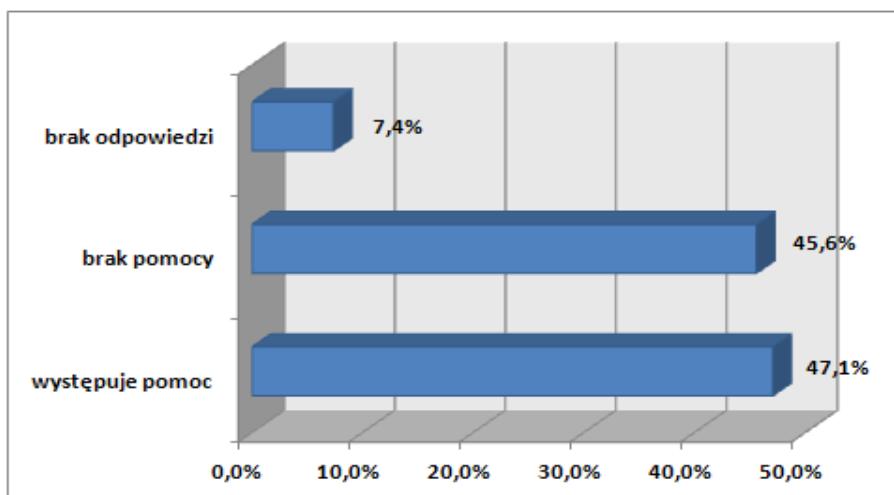
10. Jaka jest skala problemu uzależnień na terenie Gminy?

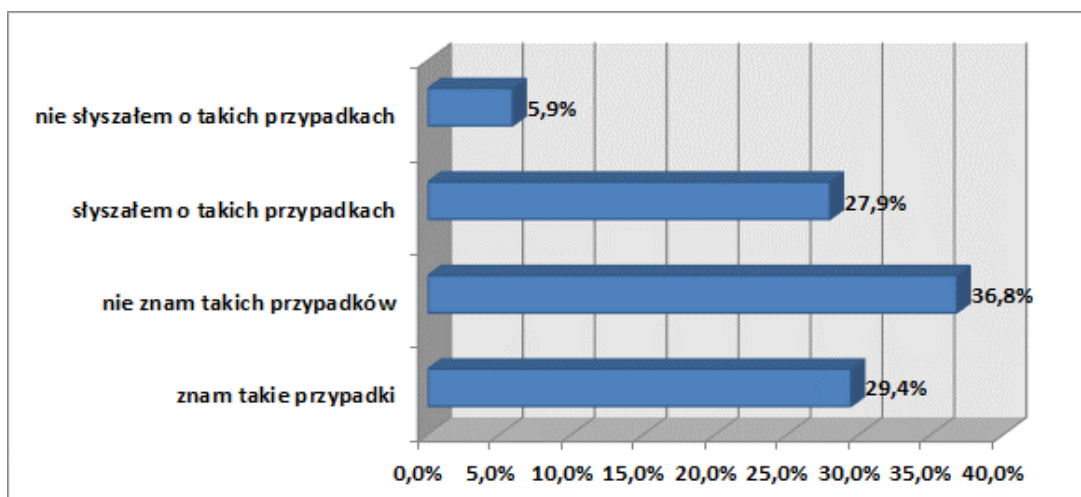
11. Jakie są przyczyny występowania uzależnień?

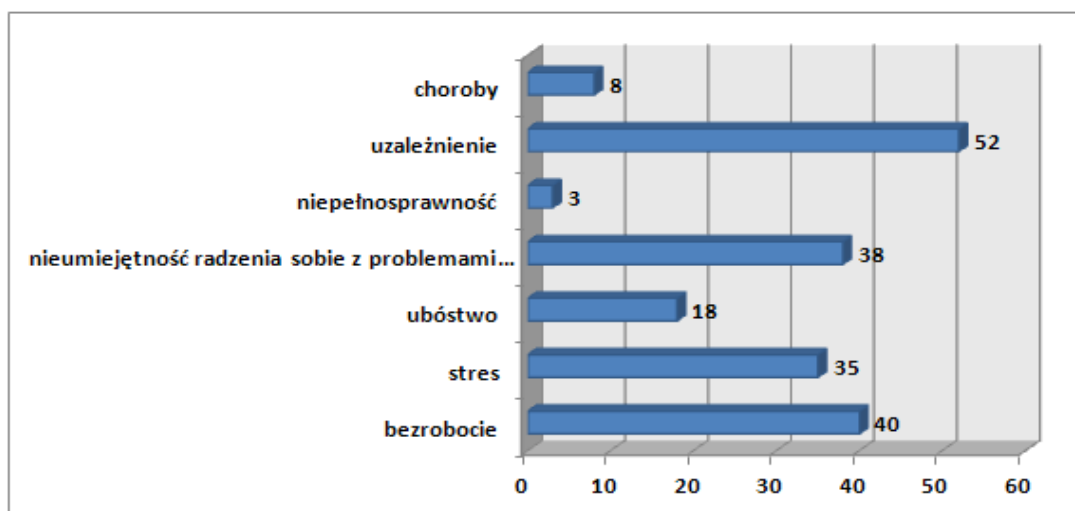
12. Czy na terenie Gminy dostępna jest jakaś forma pomocy dla osób uzależnionych?

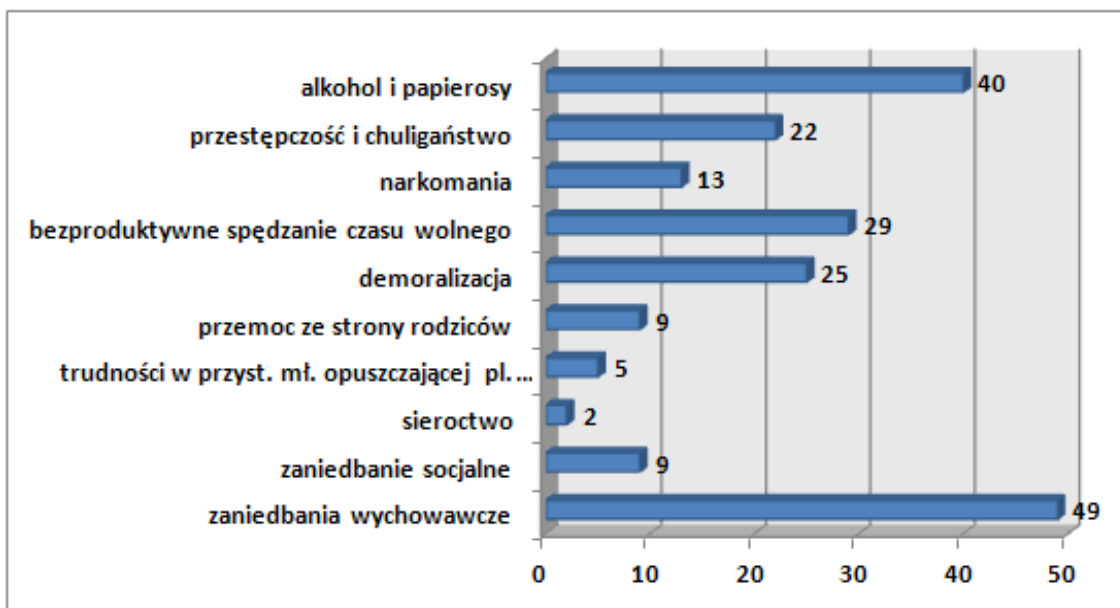
13. Czy na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy domowej?

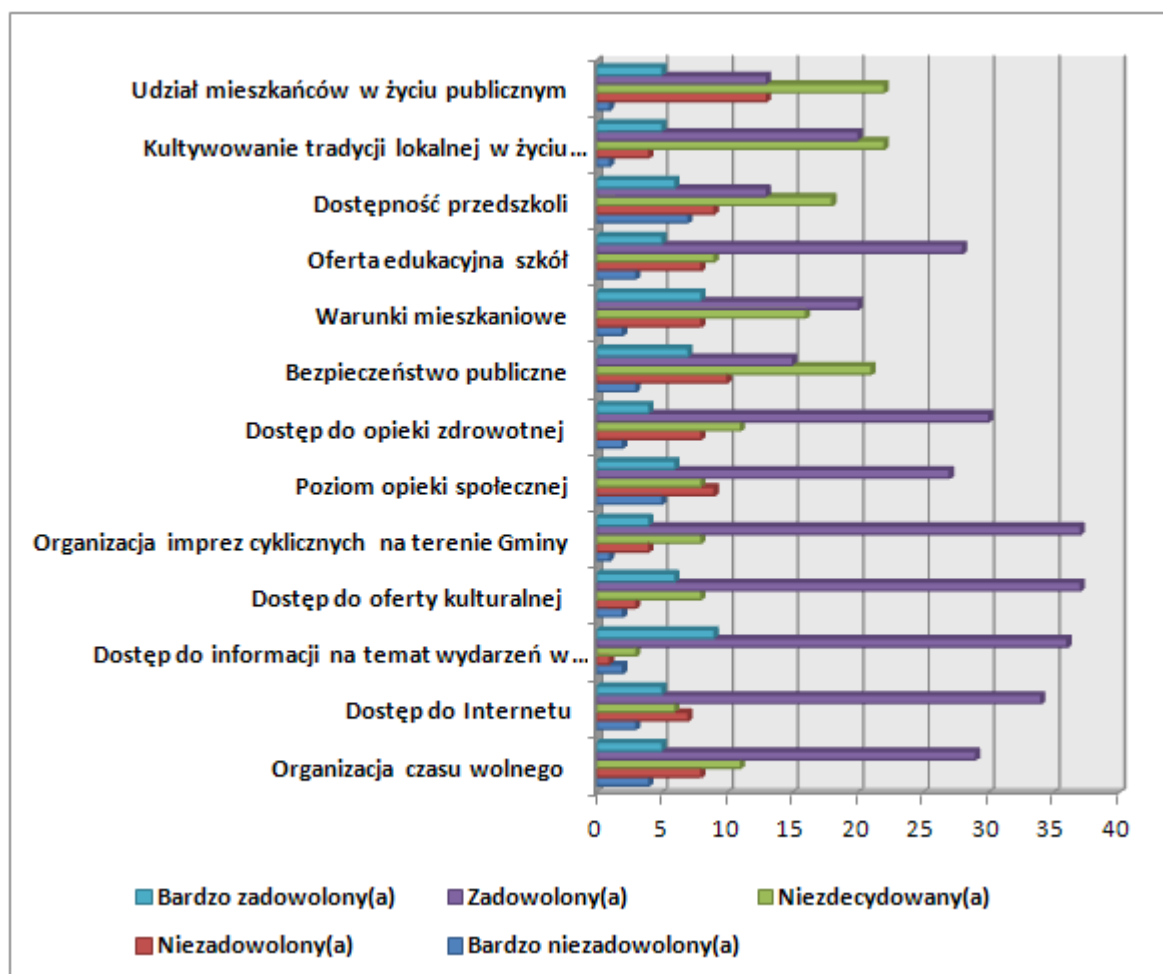
14. Jakie są - według Państwa - przyczyny przemocy domowej?

15. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegacie Państwo najczęściej?

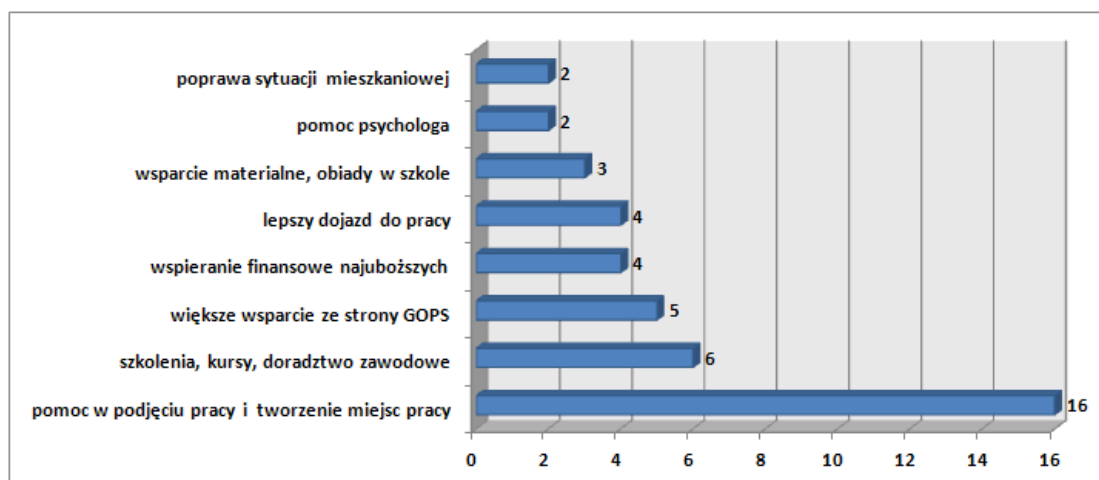

16. W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie?

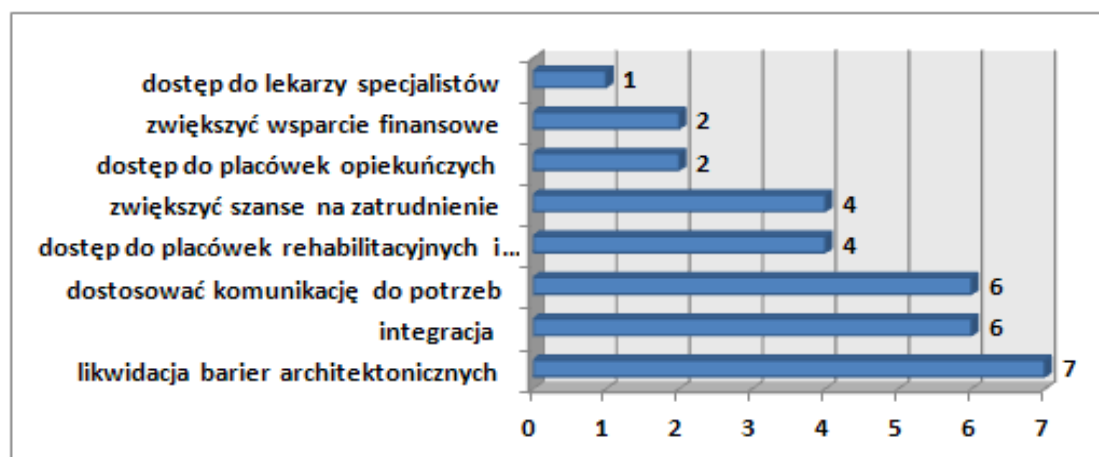

17. Co - Państwa zdaniem - należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie Gminy w następujących obszarach:

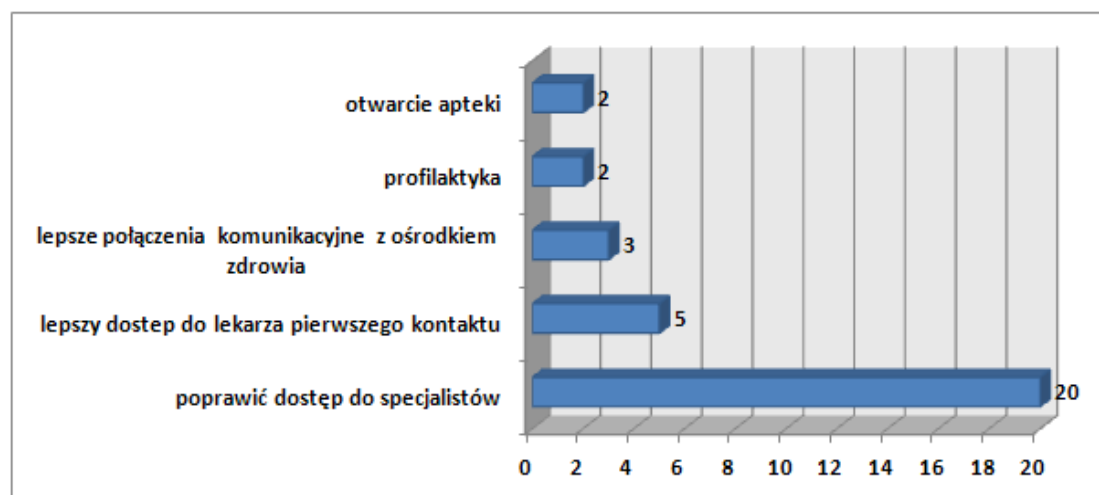
a) działania w zakresie wsparcia ubogich:

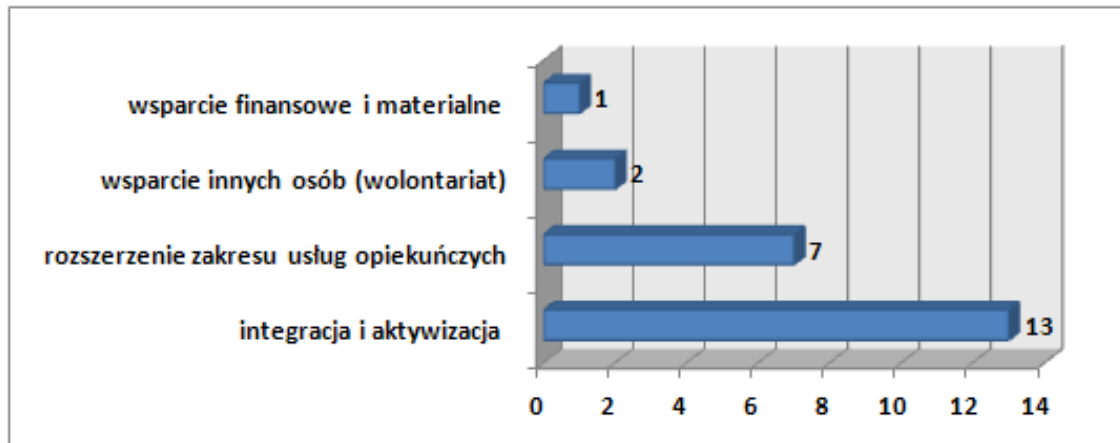
b) działania w zakresie poprawy sytuacji niepełnosprawnych:

c) działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia:

d) działania na rzecz osób starszych:

e) działania w zakresie bezpieczeństwa:

